BONDIA® ARUBA

Diasabra 29 di Juni 2024 www.bondia.com Email: noticia@bondia.com Tel: 582-7800 Fax: 582-7044 1,75 Florin

E

'Flexibilidad politico' ta defini... Ministerionan, no ley...

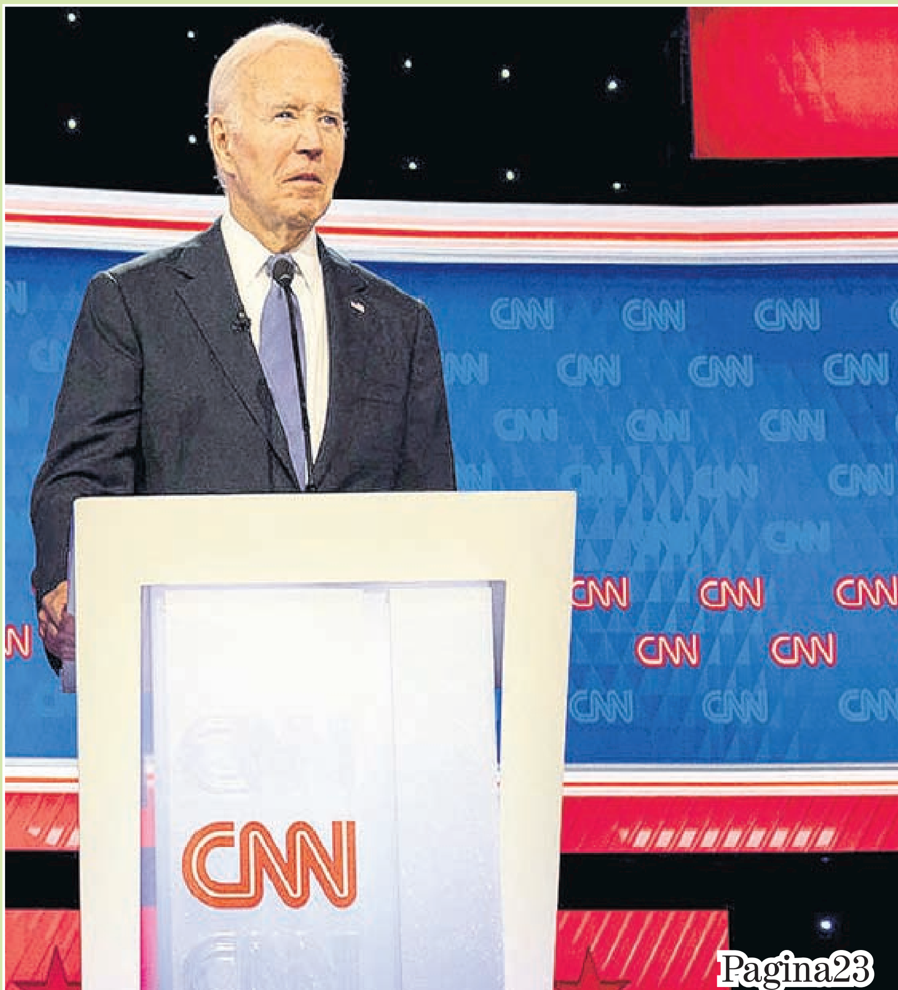
Trahadonan di Arubus ta bay pone trabao plat dialuna awor

Pagina 2

- **Abogado Lincoln D. Gomez: Camara di Comercio aworaki ta actuando como comercio** Pagina4
- **Meteo Aruba vigilando dos ola tropical cu lo por desaroya y yega region di Caribe** Pagina 2
- **Proyecto "Caquetio, Africano, Europeano: Nos tur ta un famia" dialuna awor na ANA** Pagina 3

Biden su debate contra Trump ta causa preocupacion entre democratanan

Pagina23

Gabinete kier forsa agencianan di Defensa priorisa Hulanda durante menasa di guera

Pagina 8

Ecuador: Derame di petroleo ta contamina riu Amazonico

Pagina10

Meteo Aruba vigilando dos ola tropical cu lo por desaroya y yega region di Caribe

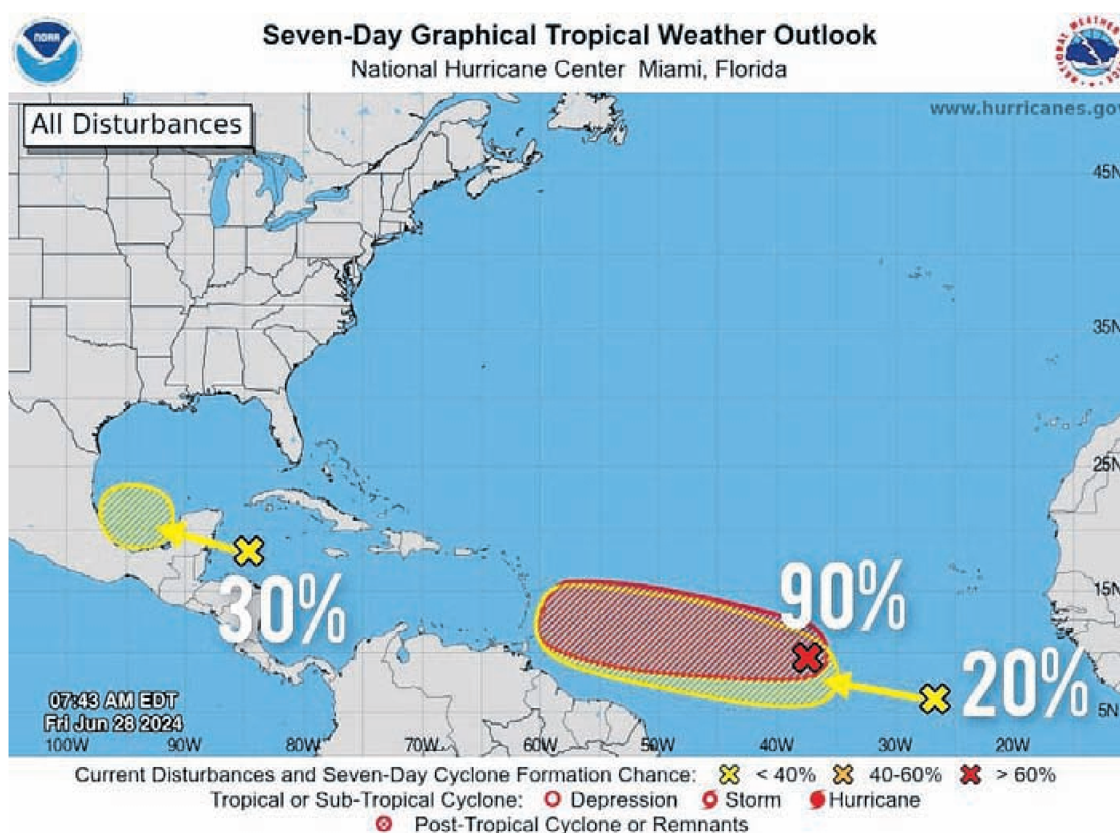
Temporada di horcan ta den full swing y te na e momentonan aki Aruba no a sinti ningun efecto significante ainda, nada mas cu algun yobida aki aya. Recientemente a bira conoci cu Meteo Aruba ta vigilando dos ola tropical cu lo por desaroya den tormenta y cu lo por drenta den e region di Caribe y tin efecto pa Aruba.

Den e Atlantico Tropical Central tin e sistema AL95 cu ta un sistema di presion abao y ta localisa mas o menos 1400 miya na oost-zuidoost di e Isla Windward ta birando mas defini y e yobida y strena cu lamper ta birando mas organisa tambe.

Si e tendencia aki sigui, un depresion tropical lo forma probablemente despues pronto. Ta spera cu e sistema aki ta move west cu un velocidad di 15 pa 20 mph y cu lo pasa cerca di e Isla Windward pa final di e weekend aki. Alerta pa horcan of tormenta tropical por wordo rekeri algun parti di e region.

E ola tropical aki tin 90% di posibilidad di desaroyo y lo yega Caribe den algun dia. No tin exactitud ainda con su trayectoria lo ta.

Den e area di Atlantico Tropical Oriental tin otro ola tropical localisa algun 100 miya na e zuidoost di e Isla Cabo Verde cu ta produci strena cu lamper y awasero desorganisa. Algun desaroyo slow di e sistema aki ta posibel e siman cu ta bini mientras cu e ta move generalmente west cu un velocidad di 15 pa 20 mph a traves di e Atlantico tropical central y occidental. E ola tropical aki tin 20% di posibilidad y tambe ta den desaroyo.
Crisis Management Office ta premira cu e temporada di horcan e aña aki ta bay ta mas activo den region Caribense cu e probabilidad cu mas sistema ta bay drenta Caribe compara cu e añanan anterior cu a keda pafo di Caribe door cu tin efecto di La Niña unda ta pronostica cu lo tin 85% mas actividad di horcan.

Temporada di horcan a cuminsa dia 1 di juni y ta termina oficialmente dia 30 di november. Durante e temporada aki instancianan oficial ta recomenda tur ciudadano pa keda atento pa cualkier alerta cu lo por wordo emiti y pa no drenta den panico si esaki ta e caso. Ta importante tambe pa ciudadanonan ta prepara y tin tur articulo di prome necesidad den cas den caso cu tin un tormenta.

Trahadonan di Arubus ta bay pone trabao plat dialuna awor

Trahadonan di Arubus N.V Aruba a anuncia cu dialuna awor 1 di juli nan ta bay pone nan trabao plat pa un periodo di dos ora, precisamente for di 6.30 te cu 8.30 di mainta pa motibonan di inkietud salarial.

Cu un publicacion haci riba rednan social, e compania di transporte estatal a haci e anuncio indicando cu pa un tempo di dos ora nan servicio no ta bay ta disponibel pa asina nan por aborda e inkietudnan cu nan tin relaciona cu nan structura salarial, “servicio regular ta bay ser regula inmediatamente despues.”

E noticia a genera cierto confusion pa comunidad, ta importante pa menciona cu e welga aki ta bay afecta tur ruta di e busnan, sinembargo, nan ta bay sigura di priorisa e rutanan escolar pa nan avansa segun tin planea caba y asina ey muchanan no lo tin problema pa asisti na nan scolnan, segun nan a menciona.

No ta un secreto cu Arubus N.V no ta pasando den su miho momento pa problemanan financiero, dia 12 di juni ultimo e minister encarga cu

e cartera di Transporte, Ursell Arends, a informa cu “a reuni cu Raad van Commissarissen di Arubus unda a trece puntonan di preocupacion dilanti y tambe preocupacionnan di e trahadonan cu a bin dilanti durante reunion cu SEPPA siman pasa. Nos tur por ta di acuerdo cu tin hopi reto riba tur nivel, pero alabes espacio pa oportunidadnan pa e compania estatal funciona optimalmente. Arubus tin un debe fiscal enorme y su situacion ta keda delicado. No obstante tin plannan concreto pa rescata e compania, garantisa servicio y hisa mobilidad.”

Tabata november di 2023 ora tambe un otro reunion a tuma luga cu Raad van Commisarissen, Advance HR, SEPPA y trahadonan di Arubus unda a presenta resultado di e structura salarial cu enfoke riba e crecemento di e trahado su carera. E advies a duna di conoce cu tin posibilidad pa camindanan cu e trahado por cana pa sigui crece den su carera na Arubus. Gerencia ta encarga pa e implementacion di e advies.

Sinembargo, ta parce cu ainda tin trabao pa haci, trahadonan mes no ta contento cu e directiva unda nan a mes a señala na december di 2022 cu nan no por a sigui tolera e director mas, e tempo ey nan a haci un otro walkout debi cu nan kier haya solucion pa loke ta trata e salarionan nobo cu compania kier implementa y cu segun a señala pa e trahadonan mes, esey ta husto pa e compania pero no pa e trahadonan.

Proyecto “Caquetio, Africano, Europeano: Nos tur ta un famia” dialuna awor na Archivo Nacional Aruba

Den cuadro di Aña di conmemoracion di Historia di Sclavitud

Proyecto “Caquetio, Africano, Europeano: Nos tur ta un famia” cu a ser anuncia den cuadro di Aña di Conmemoracion di Historia di Sclavitud Hulandes dirigi pa adultonan mayor ta bay ser presenta pa Lilly Peterson dialuna awor na Archivo Nacional Aruba.

E proyecto aki ta dirigi specificamente pa adultonan mayor cu e lema “E adulto mayor ta e yabi na e pasado, e contesta den presente y e porta na e futuro.” Den e presentacion di un video, un charla y un encuesta e ta yuda yega na esnan interesa haya e nomber di famianan cu tabata sclavisa aki na Aruba den registro di catibo digital.
Dialuna 1 di juli lo tin dos presentacion di Peterson na Archivo Nacional Aruba, e prome for di 10or di mainta te cu 12 di merdia y esun di dos for di 2or te cu 4or dia atardi.

Den un entrevista hopi interesante cu redactor di Bon Dia Aruba a tene cu Peterson, el a conta cu e ta di profesion maestro y cu 58 aña a dicidi di bay Hulanda pa studia Museologia y cu 60 aña a haya su master.

Esaki ta un proyecto personal unda el a haya fondonan di Fonds Voor Cultuur Participatie y a expresa cu e idea di esaki a bin di “bida na Aruba unda cu despues di e dispensa y e pordon di prome minister demisionario di Hulanda Mark Rutte y di e Rey Willem-Alexander mi a haya un bos pa mi papia di experiencianan cu mi tabatin pero no como museologo sino como un señora di 58 aña cu a bay back Hulanda pa studia y haci Museology na Reinwardt Academy, esun di mas renombra den mundo cu tin di haber cu Museologia.”

Como museologo, e ta splica cu museo ta e medio di comunicacion mas confia den mundo, aparte di radio, TV y corant, museo tambe ta mara na etica y durante e opleiding su persona y tur studiante a ser confronta cu e cultura di nan pais, unda mester ta hopi consciente di loke ta pensa, bisa of skirbi algo for di unda el a bin, “kiermen a mi a ser confronta cu sclavitud cu ta parti di full e historia di Caribe cu Aruba tambe ta parti di dje, por ehemplo, otro studiante di Alemania a ser confronta cu segundo guera mundial y asina tur a confronta cu e problematica internacional grandi cu bo por bisa ta e identidad di unda bo ta biba.”

For di mucha el a tende cu su famia ta mara na sclavitud y e tabata wak rond dje con otro hende tabata trata otro pa motibo cu tabatin otro color of tabata pober, “for di mucha ya caba mi ta mira e discriminacion, mi ta lucha contra discriminacion, ora nos ta bay Hulanda nos tur ta ser discrimina ayanan pa cualkier motibo y cu 58 aña ma sigui mi caminda na Hulanda.”

Su suerte ta, manera el a ta sigura, cu den su bida el a mira e disculpa pa sclavitud, cu e discriminacion cu el a wak henter su bida y cu e mes a pasa den dje, awor por fin e por bisa algo. “Awor nan a acepta cu e crimen mas grandi den e mundo moderno ta sclavitud Africano, no esun Spaño cu indigenanan, esun di Europeano cu Africanonan, e diferencia entre nan ta cu sclavitud cu nos ta conmemorando awor ta esun bao e ley dia 1 di juli 1863 e ley di sclavitud a ser aboli y door di esey nan a haya nan libertad pero ainda nan tabata mara na Shon (doño di esclavo) ainda pa por a biba, “ el a bisa.

Su dolor ta cu te ainda hende kier mescla e dos den otro pero e ta haya cu tur dos merece nan propio atencion, “pasobra lo cual a pasa cu indigenanan nos ta yam’e genocida, pero esey ta full otro historia cu esun Africano, ban conta tur dos, pero un ta mas cu otro y p’esey e nombernan a cay aden, Caquetio, Africano y Europeo, nos tur ta un famia.”

Arubianonan ta hendenan mescla, e ta afirma cu nan ta mescla cu indigenanan, Africano, Europeo of tur y den e cuadro di e proyecto el a duna caba 11 presentacion na 130 hende y e mayoria di nan a señala cu nan ta famia pero ainda nan tin duda.

E presentacionnan aki a ser duna na gruponan di adultonan mayor cu tin proyectonan den bario “e topico aki ta uno sensitivo y mi ta haya cu mi mester bay mas cerca di e persona pasobra nan tin cu realisa ken nan ta si nan kier, mi ta informa nan y duna nan un herment pa nan mes busca, mi no ta forsa ni un hende, nan ta dicidi kico nan kier haci cu e informacion y mi ta pone nan pensa cu ta importante pa nan por acepta e situacion,” Peterson a comenta.

Pero pakico dirigi na adultonan mayor? Pa motibo cu nan ta e ultimo grupo cu tin na Aruba cu ta mas cerca di historia di sclavitud cu cualkier otro hende, “hopi di nos informacion no ta riba papel, e ta historia oral cu nan a tende di nan hendenan y si nan no ta conta nan historia, e ora ey historia si ta bay perdi.”

Tambe, el a splica cu den e parti di e nomber di e proyecto “Nos tur ta un famia” e ta buscando e contesta na e pregunta si lo mester coloca un sclamacion band’i e frase ey of un vraagteken, “si mi ta scucha hende e ta un sclamacion, nos ta sclama cu nos tur ta un famia y tin un par di hende cu nan no sa ainda.”

Lo cual ta bay tuma luga dialuna awor na Archivo Nacional ta loke Peterson ta haci den e barionan cu adultonan mayor, un charla y den e charla ey tin dos tarea, e ta informa hendenan di sclavitud y despues e ta duna un historia di Aruba pa loke tabata sclavitud, siguientemente e ta haci un invitacion pa bay na registro di catibo pa pone nan fam y haya nan famia cu tabata sclavisa, e shonnan cu a sclavisa nan of tur dos.

Den e registro ta bay haya un lista unda ta sali e nomber di esclavonan cu nan aña di nacemento, e nomber di nan mama y e nomber di e shon.

Hopi di lo cual tin na Aruba su cultura ta bin di Africa, manera e ta sigura, cu hopi hende no sa “nos dushi papiamento su structura, ta Africano cu tin un grupo cu hasta na Africa ainda nan ta haci uso di dje y hopi hende ta kere cu ta Aruwak nos ta papiando pero e ta Aruwak cu Portugues, Hulandes, Spaño, nos tin tur e lenganan Europeano.”

El a enfatisa cu e ta hopi orguyoso cu Aruba tin un Archivo cu ta un di e poco cu a digitalisa e registro di sclavitud hunto cu Corsou y Surinam tambe tine pero otro islanan no.”

Como resultado cu e kier logra cu e proyecto aki, “mi kier pa hendenan ta contento di ken nan ta pasobra nos tin hopi problema na Aruba y mi ta puntra mi mes si esey no a bin door di falta di haya sa nan identidad berdadero, mi ta spera cu esaki mi por soluciona un tiki.”

BONDIA ARUBA

Abogado Lincoln D. Gomez: Camara di Comercio aworaki ta actuando como comercio

Ayera mainta, abogado Lincoln D. Gomez a anuncia e lansamento di su prome buki riba e tereno di leynan laboral di Aruba, pero e biaha aki e buki ta na idioma Spaño. E buki na Spaño ta wordo lansa mas o menos dos siman despues cu e abogado a lansa e buki tocante e mesun leynan pero den Ingles. Abogado Gomez ta splica Bon Dia Aruba tocante e motibo pakico e ta publica e buki, e mita di e buki y tambe toca e topico di KvK y e introduccion di nan sistema di cobransa pa e acceso na e registro comercial online.

Abogado Gomez a splica cu e motibo pakico el a dicidi di bay over pa publica den un diferente idioma cu esun tradicional, Hulandes, cu ta e idioma cu el a usa pa publica su otro bukinan ta pasobra Aruba ta un "melting pot", un isla cu ta consisti di hendenan di diferente nacionalidad cu a bin biba na Aruba.

El a sigui splica cu tin un grupo grandi den comunidad cu te cu aworaki no tabatin acceso directo na e leynan pasobra kisas nan no ta depende di un abogado of kisas pasobra no tur hende por yega na un abogado pa varios motibo.

El a subraya cu aworaki cu e personanan aki tin un buki den nan idioma, sea ta Spaño of Ingles, cu ta disponibel den papel, pero tambe online, e ta spera cu ora ta papia di inclusion den tur tereno, cu e inclusion riba e tereno di ley, inclusion den e leynan laboral di tur cu ta biba na Aruba, ta wordo reforsa.

"Nos tur ta biba riba e pida baranca y segun nos constitucion nos tur tin derecho riba trato igual, anto e ora door cu no tin, mi a bisa laga mi produci esaki y esaki ta bira e ora un contribucion na Aruba, na e comunidad no solamente di habla Hispana of habla Ingles, pero mi ta kere esaki ta beneficio e comunidad total. Pasobra ora nos cuminsa papia di nos cu nan, ya nos ta drentando den un caminda unda nos ta causando cierto division y mi ta kere miho nos papia di nos y esaki ta algo cu ta beneficia nos," el enfatisa.

Abogado Gomez a indica cu e buki ta dividi den cuater parti cu ta toca e diferente aspecto di e leynan laboral y ta detaya cada punto di importancia, tanto pa e trahado como pa e doño di trabou. El a splica cu e buki ta yuda e trahadonan mes pa nan por sa kico ta nan derechonan, y no solamente nan derechonan, pero nan obligacionnan pasobra den e ley no ta papia di derecho y di obligacion. Mesun cos ta conta pa e doño di trabou, e trahadonan por mustra nan doño di trabou kico ta su obligacionnan como doño di trabou.

"Esey tabata intencion, pa haciele mas accesibel na comunidad," el a remarca.

Camara di Comercio actuando como comercio

Recientemente den Bon Dia Aruba a publica dos articulo cu tabata basa riba e articulo di abogado Gomez den cual el a trece pa dilanti su opinion y su conocemento como abogado tocante e introduccion di Camara di Comercio di Aruba (KvK) di un sistema di cobransa pa por tin acceso na e registro comercial online.

E situacion a causa confusion den comunidad y abogado Gomez duna un splicacion pa asina aclaria algun punto importante. El a indica cu KvK ta fundamenta su mes cu e ley di Camara di Comercio, tin dos ley: ley di Camara di Comercio y ley di Registro Comercial, ta duna e posibilidad pa cobra un huur pa cierto di nan facilidadnan y otro retribucionnan.

Gomez a resalta cu retribucion ta un termino legal y si e termino aki ta para den e ley aki, mester tin un retributiebesluit di Camara di Comercio cu ta pone un lista di tur e gastonan cu nan por cobra.

El a splica cu si ta retribucion, esey kiermen cu e ta solamente wordo cobra a base di cu e ta cubri gasto y cu e no ta algo cu ta por wordo bendi pa gana placa. "Si bo ta cubri bo gasto cu cinco florin, bo ta cobra esey. Bo no por cobra 500 florin pasobra e ora ey bo ta genera mas placa," el a indica.

Abogado Gomez a resalta cu Camara di Comercio aworaki ta actuando como comercio, nan kier genera placa, y aunke nan no ta 'for profit', nan kier genera placa, cual el a señala ta comprendibel; pero el a enfatisa cu mester haciele di e forma corecto.

El a splica cu e ley di Corsou y Boneiro di Camara di Comercio ta mesun cos y na Corsou y Boneiro nan a haci locual ta bisa, cu a base di e ley di registro comercial tin un retributiebesluit di registro comercial cu si ta splica cu por cobra pa tres cos cu ta: 15 florin pa extracto, tres florin pa algo y 50 cen pa algo otro. Den e ley no ta para cu nan por cobra pa acceso online ni pa traduccion.

El a enfatisa cu henter e lista di producto cu ta para riba e website di Camara di Comercio no ta para den e retributiebesluit, pues "tur e cobransanan ey ta ilegal y no tin base legal."

Gomez a agrega cu na Corsou na aña 2022 nan a cambia e ley di registro comercial pa por introduci tarifanan nobo. Na Boneiro, cu ta cay bou Hulanda, na 2022 tambe nan a cambia e ley ey pa por introduci e cambio di tarifanan.

"Mi no ta kere cu ora esey a pasa na Kamer van Koophandel na Corsou y di Boneiro cu Camara di Comercio di Aruba no a tuma nota di esey, no ta al tanto. Si ta asina cu Camara di Comercio tin hopi tempo ta haci esaki y nan tabata robes, esaki ta e momento pa recapacita, asumi responsabilidad y drecha e situacion," el a resalta.

El a sigui indica cu Camara di Comercio ta bisa cu nan a fundamenta nan mes cu conseho di abogado, p'esey e ta pidi Camara di Comercio pa publica e conseho di e abogadonan, publica cual ta e bufete di abogado y mustra e contenido di e conseho ey.

"Mi ta pidi Camara di Comercio bay departamento huridico pidi un opinion, bay Raad van Advies pidi un opinion pasobra e posicion cu nan a pone no ta sostenibel y mientras tanto nan ta cobrando, kitando placa di comercio y di e comunidad di un forma cu no ta corecto. Un di e funcionnan di Camara di Comercio ta pa ta un watchdog di gobierno, y no actua kisas di un forma no transparente manera tin biaha gobierno ta haci," el a finalisa.

BONDIA ARUBA

Editor
Caribbean Speed Printers N.V.
Aruba Bank N.V. Acc. #332668
Caribbean Mercantile Bank N.V. Acc. #23951903
RBC Royal Bank Acc. #13307728

Operations Manager
Mariette Engelhart

Redaccion
noticia@bondia.com
Pilar Flores (hefe di redaccion)
Angenette Figuereo (closer editor)
Leo Maduro
Andreina Morillo
Raisa Montilla
Oriana Geerman

Ehecutivo di Benta
sulaika.croes@cspnv.com
Sulaika Croes

Aviso y Arte
Sandra Loefstop
Lisa Tromp

Departamento Digital
Juan Luis Pinto

Administracion
accounting@bondia.com
Martha Arteta de Ariza

Distribucion
Jenny Kelly

Coleccion
Evelinda de Cuba - Tromp

Pre Press
Luis Fernando Arenas (Hefe)
Pablo Libre

Press
Roland Schenker (Hefe)
Omar Ramirez
Martin Boekhoudt
Francis Dirksz

Colaboracion
Assiociated Press
Ret Karibense
Data Key

Afiliacion
Sociedad Interamerica di Prensa (SIP)

DIRECCION
Adres: Weststraat #22
Tel: 582-7800
Email: noticia@bondia.com
aviso@bondia.com
info@bondia.com
Website: www.bondia.com
Facebook: @bondianoticia
Instagram:bondiaaruba

Editorial

‘Flexibilidad politico’ ta defini...

E reciente rapport di Conseho Consultivo (Raad van Advies; RvA) den cual ta recomenda mantene cierto structura logico den e reparticion di tarea ministerial ta realmente referi na un tema di bastante aña atras. Desde cu diferente gabinete a cuminza desvia di e set up original di e ministerionan na 1986, nos por a mira cada cuatro aña un tipo di wega politico, unda hopi asunto no tabata mas asunto permanente di un cierto ministerio, pero a bira un elemento den negociacion unda preferencia personal di e candidatonan pa ministro y nan partidonan ta dicta resultado final. Cu talvez pa mantene e ‘decorum’ apropia RvA no ta bisa esaki cu tanto palabra, aki nos si tin e libertad ey y ya na varios ocasion a yama e wega cu ministerio aki un ‘grabbelton’ politico, unda por hinca man y saca cualkier ‘regalo’ cu ta conveni. E unico diferencia cu e grabbelton original, yena cu regalo scondi pa mucha, ta cu e mucha mester keda contento cu loke el a saca di e bari, pero den negociacion politico esey no ta bay y ta hustamente e insistencia di cierto politico y nan partido ta hiba nos na reparticion sin sentido entre e ministerionan. Y como cu a bira un custumber tambe cu ta cambia e ley di institucion di ministerio (Landsverordening Instelling Ministeries) segun gusto di cada gabinete, e sentido original di e ley a bay completamente perdi.

Na varios ocasion nos a mustra riba e absurdez di combinacion no logico, aunke nan por parce logico, manera e parti di admision di stranhero cu a bay pa e ministerio encarga cu labor. E supuesto ‘logica’ tabata cu awor conseho laboral riba peticion pa permiso di estadia ta den mesun man cu ta otorga e permiso; facil, toch...? Den nan pura pa cumpli cu deseo di esun, a lubida cu admision di stranhero ta cay bao di un ley cu tin su elementonan cu ta estrictamente mara na responsabilidad di e otro, e ministro di husticia. No ta pornada cu pa hopi aña a respeta cu ehecucion di e ley di admision (y expulsion) tabata responsabilidad integral di e ministro di husticia..., te dia conveniencia politico a dicidi otro. Pa scapa posicion di un ministro di husticia, cu Hulanda kier a mira renuncia su puesto, a bin cu e solucion ‘intermedio’ pa laga e colega di planificacion y Infrastructura tuma e responsabilidad ey. Desde e momento ey, admision di stranhero a bira ‘free game’ y no ta mira esaki mas como algo cu mester ta tarea fiho di husticia, a pesar di e problemanan cu ta surgi pasobra demas tarea, manera expulsion di stranhero, a keda na ministro di husticia.

Pero tabatin mas di e absurdeznan aki. Un di nan por cierto RvA ta menciona y esey ta cu a adhudica responsabilidad pa ‘integridad’ na un otro ministerio cu no ta asunto general. Esaki no tin sentido ya cu e maneho general encuanto integridad no por ta den man di otro cu no ta e promer ministro, den su calidad di responsable di asunto general. Banda di esey, y ta loke RvA ta señala corectamente, cada ministro ta keda responsable pa integridad den nan ministerio, como parti di e ‘good goverance’ pa cual nan tur individualmente ta responsable. E wega absurdo cu ta tuma lugar awor ta cu, ora un ministro ta haya critica encuanto integridad den su ministerio, ta mustra cu un sonrisa grandi den direccion di nan colega dorna cu e bunita emblema di ‘integridad’ como tarea ministerial. Loke ta contribui tambe na e situacion aki ta cu en general prensa local no ta recorda, o no suficientemente, e ministronan individual cu nan ta keda responsable pa incidente o suceso di (falta di) integridad den nan propio ministerio...

Un di e argumentonan cu ta usa pa hustifica escogencia pa cierto combinacion di cartera ta e supuesto relacion entre e tareanan gubernamental cu tin na vista. Esey ta mes facil como tambe ridiculo, pasobra busca relacion entre tema o tarea semper ta duna resultado. Si ta bisa cu ta bon pa un ministro di husticia deal cu asunto social pasobra e ora e por tin vista riba ‘su clientenan’ ta un argumento insolito. Tin argumento pa hustamente e ministro aki, ta referi aki na e puesto y no na e actual mandatario, ta laga e responsabilidad di asunto social, cu pa un parti chikito so ta encera tarea relaciona cu excliente o potencial cliente di husticia, na un otro ministro cu tin un vision propio riba asunto social, sin cu e relacion cu husticia ta defini tono di e musica.

Awor, nos por comprende cu e propuesta di RvA tin como punto di salida logica y razon. Esey ta di aprecia, y ademas no ta spera menos di e alto organo di e pais. Sin embargo, nos por sa di awor caba cu e gabinete aki, ni esunnan cu lo sigui, no ta bay cambia e practica aki di total conveniencia politico den reparticion di tarea ministerial. Nan lo argumenta cu esaki lo por restringi nan den e ‘flexibilidad politico’ necesario pa yega na formacion di gobierno. Nan no tin razon, o solamente e ‘razon’ di esun cu ta impone, pero lo ta bon pa recorda nan cu e experiencia ta cu e wega di ‘grabbelton’ ta tuma lugar tambe den gabinete di un solo partido... E oportunismo politico di defini ministerio segun conveniencia di e momento t’ey pa keda, a pesar di un grito di alarma de vez en cuando, manera esun aki di RvA. E ley corespondiente di institucion di ministerio lo keda un formalidad bashi.

Prome minister presente den acto ceremonial di traspaso di mando presidencial na Panama

E siman binidero, Prome Minister Evelyn Wever-Croes lo ta presente na e acto ceremonial di traspaso di mando presidencial na Panama. E traspaso di poder entre e Presidente saliente, señor Laurentino Cortizo y e Presidente nobo, señor José Raúl Mulino, lo tuma luga dialuna prome di juli. Prome Minister ta presencia e traspaso aki den nomber di Reino Hulandes y di Aruba hunto cu varios otro hefe di estado.

Diadomingo anochi mes, despues cu e yega Panama, Prome Minister riba invitacion di Presidente saliente señor Cortizo, lo asisti na e cena di despedida di su periodo como Presidente. Señor Cortizo a bira e di 38 presidente di Panama na 2019.

Manera custumber, probechando tambe di su biahe basta cortico na Panama, Prome Minister lo reuni dialuna anochi cu sector priva di Panama pa estrecha relacionnan mas ainda cu Panama y encurasha nan pa haci negoshi cu Aruba creando asina mas oportunidad pa desaroyo di nos pais, segun a informa den un comunicado di gobierno.

Asina bon
Nos Papiamento ta...?

Tocante transferencia di termino di un idioma pa otro…

Den nos edicion di e siman aki di nos columna tocante nos idioma Papiamento, nos atencion ta bay na loke ta sucede ora nos ta trata di haya un traduccion logico y aceptable pa un concepto o termino di un idioma pa uso den nos Papiamento. Esey no ta resulta facil, ni pa hende cu conocimento limita di idioma, ni pa hende cu educacion superior. E asunto clave ta cu palabra similar o hasta identico, na diferente idioma por significa algo diferente. Un ehemplo di esaki ta e concepto Hulandes 'ruimtelijke ordening'. Esaki na Aruba a haya su variante dentro di gobernacion cu a cambi'e pa 'ruimtelijke ontwikkeling'. Ora mester a bin un traduccion adecuado na Papiamento, no tabata posible simplemente traduci 'ruimtelijk' pasobra e traduccion textual, 'espacial', no tin uso den e mesun sentido den idioma cu ta origina den Latin manera Spaño y Portugues, nos cuadro di referencia principal. Den e asunto specifico aki, 'espacial' ta referi primeramente na loke ta 'espacio', es decir loke ta e mundo fisico fuera di nos planeta. Kico si ta usable? E termino Hulandes tampoco ta referi na loke nos lo comprende bao di 'espacio', pero na e teritorio disponible. Asina hopi aña pasa a yega na e concepto 'ordenamento y/o desaroyo teritorial', loke ta cuadra tambe cu e concepto na Spaño, usa den varios pais, di 'ordenamiento y/o desarrollo territorial'.

Tin otro variante riba e tema aki; un di nan bon conoci entre nos politiconan. Esey ta e termino cu nan mes a inventa, traduciendo e termino Hulandes 'suppletoire begroting' como 'presupuesto supletorio'. E ta un invento innecesario y inutil pasobra nos idioma tabata conoce caba e traduccion perfecto pa e concepto Hulandes aki, esta 'suplementario' o 'complementario'. Nos mester bisa si, cu enfasis, cu esaki ta nos opinion y cu si nan ta sigui usa nan propio invento, den esey nan ta mes liber cu cualkier ciudadano.
Un 'sidestep' a base di e palabra 'suppletoir'; e pronunciacion na Hulandes no ta segun esun Frances, cu lo ta anto 'supletuar', pero ta cu un simple 'o' (supletoor). Esaki ta conta pa un serie di palabra na Hulandes, unda e propio Hulandesnan tin ora ta pronuncia e palabra 'a la Frances' mientras cu e ta un simple 'o'. Ehemplo: e lugarnan Oisterwijk y Oirschot yama simplemente 'Oosterwijk' y 'Oorschot' y nada otro. Tin hopi mas lugar, specialmente den Noord Brabant, cu tin nomber cu e 'oi' aki. Tambe e palabra 'notoir' ta ser pronuncia 'notoor' (notorio na Papiamento/Spaño). Un documento entrega pa deurwaarder yama un 'deurwaardersexploot' y ta pronuncia 'exploot' tambe. Sin embargo, su origen tambe ta e palabra 'exploit'. Tambe nos conoce den terminologia huridico Hulandes e 'requisitoir' di e fiscal o procurador den corte, cu ta e discurso di e fiscal o procurador den un caso penal, unda ta exigi, ta literalmente 'requeri' un castigo. Esaki tambe ta pronuncia 'requisitoor'.

Mientras ta berdad cu Hulanda a hereda bastante terminologia Frances, entre otro den administracion publico, a traves di e ocupacion Frances, cierto terminologia, tumando na cuenta e pronunciacion, por tin su origen den e anterior ocupacion Spaño. No ta nos aki so a hereda di idioma Spaño. Otro caso di adopcion di palabra di Hulandes cu ta ocasiona confusion cu Spaño ta e verbo 'trappen' cu na Papiamento a bira 'trapa'. Esey ta den uso pa indica ora bo ta pone bo pia riba algo: "Mi a trapa riba glas, corta mi pia." Esaki no tin nada di haci cu 'atrapa' cu ta bin di idioma Spaño/Portugues: 'atrapar'. E 'trapa' Hulandes ta recorda nos otro relacion cu e idioma aki. Na Hulandes nos conoce dos palabra pa indica e movimento cu bo pia, por ehemplo pa move un bala (di futbol). Mientras na Hulandes mas tanto ta papia den e contexto aki di 'trappen', den Papiamento nos a adopta e 'schoppen' cu a bira 'scop'. Asina nos a adopta dos verbo cu na Hulandes ta parcialmente sinonimo, pa indica dos cos diferente.

Awe abo por ta e siguiente miyonario di Aruba cu Lotto 5

Sorteo ta awe nochi

Diaranson ultimo Lotto 5 no a conoce ningun ganado cu ta pone e jackpot sigui crece y pa awe diasabra e suma bira 1 miyon 100 mil florin! Lotto 5 ta costa solamente 4 florin pa ticket y bo por combina bo 5 numbernan for di 01 te cu 35, si bo no sa cua numbernan pa kies, bo ta puntra bo rebendedor pa un loco y asina bo ta den wega pa bira e siguiente miyonario y gana e jackpot di 1 miyon 100 mil florin cu Lotto 5.

E persona cu gana esaki lo bira e prome miyonario di Lotto cu e wega di Lotto 5 pa 2024. Aña pasa na mei Lotto 5 a yega e record jackpot di 2.2 miyon florin y a conoce 1 feliz ganador y e ticket ganado a wordo bendi na Lucky Numbers Arendstraat. Na november 2023 e jackpot di Lotto 5 a yega 1.9 miyon florin y tambe a conoce un solo ganado y e ticket ganado a wordo bendi na Suemar Lottery II na Seroe Biento.

Corda busca bo Lotto 5 trempan, pa asina bo no keda afo di e sorteo miyonario di awe nochi cu Lotto, e Loteria di Aruba. Tambe Lotto ta ofrece bo e opcion pa por cumpra bo weganan di Lotto Online, kiermen si bo no tin chens pa sali cumpra bo weganan preferi di Lotto, bo por cumpr'e for di bo smart phone, tablet of bo computer!

Si ainda bo no tin un cuenta di Lotto Online, bishita www.lottoaruba.com, traha bo cuenta di hungado y asina cu bo wordo aproba, bo por cuminsa hunga Lotto online tambe!

Sorteo di Lotto 5 ta hunga awe diasabra pa 7.45PM y por cumpra bo ticket na bo rebendedor faborito te cu 7.30PM.

Lotto, E Loteria di Aruba tin diferente wega, Catochi, Big 4, 1-OFF, Zodiac, Wega di Number di Korsou di Lotto, Lucky 3, Multi-X, Lotto di Dia, Lotto 5, Mini Mega y cu su Mega Plus y e diferente weganan di Raspa y Gana y Instacash. Tambe lo por hunga Lotto Online door di bishita: www.play.lottoaruba.com pa por registra. Cumprando Lotto bo ta contribui na deporte riba nos isla. E meta ta pa organisa loteria, cambia bida di su hungadonan y na mes momento inverti den deporte local pa medio di donacionnan na e comision di subsidio.

Hulanda:

RIVM ta lansa plataforma pa hende sufriendo di Covid Largo

(NLTimes)—Awo hende sufriendo cu problemanan cronico y duradero relacion cu coronavirus por mantene nan kehonan registra riba un plataforma nobo. Cu e website postcovidonderzoek.nl, e Rijksinstituut voor Volksgezondheid en Milieu (RIVM) kier haya un miho comprondemento di e condicionnan aki, cual ta conoci como post-Covid of Long-Covid.

Pashentnan por a cuminsa usa e portal desde ayera pa comparti "cual kehonan nan tin, con hopi biaha e kehonan aki ta sosode, y con nan ta cambia durante tempo." E pashentnan tambe por yega cual medicacion nan ta usando. Cada tur luna, nan ta haya un encuesta, cual investigadornan lo usa pa mira con nan condicionnan ta desaroyando. Participantenan por haya preguntanan via e portal si nan lo kier participa den otro estudionan.

Organisacionnan di pashent, PostCovidNL, Long Covid Nederland, y Kinderen met Long Covid, ta contento cu e yegada di e servicio aki. "Registracion central pa investigacion y monitorio di hende—adulto y mucha—cu post-Covid lo yuda haya un comprondemento mas miho," segun Diewke de Haen, director di PostCovidNL.

E ta pensa cu mester tin un manera pa trata e kehonan. "Den algun caso, hende ta warda den scuridad pa cuatro aña pa e bira miho. Esey no por; e hendenan aki kier nan bida back." Nota conoci exactamente con hopi hende ainda tin keho for di nan infeccion di coronavirus. Algun efecto a inclui pashent cansando mas lihe y perde rosea, como tambe teniendo dificultad cu memoria y concentracion.

Hulanda:

Gabinete kier forsa agencianan di Defensa priorisa Hulanda durante menasa di guera

(NLTimes)—E gabinete demisionario kier pa gobiernonan sucesivo interveni den e sector di defensa si Hulanda ta enfrenta un menasa di guera. Ta anticipa pa un ley nobo ser presenta pa e gabinete demisionario cu lo permiti e gobierno Hulandes demanda compania den e sector ey "traha solamente pa nos," segun minister demisionario Kajsa Ollongren.

Ta anticipa cu miembronan di gabinete lo dicidi diabierna pa aproba haci e legislacion disponible pa comentario publico riba internet durante e ultimo reunion di ministernan bao di e di cuatro gabinete di prome minister Mark Rutte. E propuesta ta "en realidad tocante e industria di defensa como un sector," Ollongren a splica riba un di su ultimo dianan como minister di Defensa.

"Na un banda, e mester ta protegi: cu no tin ningun interferencia for di paisnan cu un agenda diferente," el a bisa. E otro necesidad ta cu e ehercito pot obtene loke nan ta rekeri ora un menasa serio ta presente. Mester traha mas detaye ainda, el a bisa.

E sector ta sigui opera den e mercado liber. Segun Ollongren, esey ta "bon, pero e mester ta regula." Esaki ta specialmente berdad den caso cu si tin un atake riba un aliado di NATO. E meta di regulacion ta "pa bo por bisa cu si tin un menasa di guera, 'laga otro cos cay, nos a acorda cu no ta traha solamente pa nos.'"

Seguridad ta un "prioridad importante," segun minister di Asunto Economico Micky Adriaansens. "Nos mester por cuida nos mes. esey ta un di e preocupacionnan mas grandi cu nos tin. Bo mester por biba siguramente y libremente." Pero e gabinete lo mester ta considera cuidadosamente ki ora pa ta coercivo, e minister a nota.

Ollongren tin confiansa cu su sucesor lo sigui cu e ley. Sinembargo, tabata importante pa regla esaki awo. "Nos no tin tempo pa perde," el a bisa. E disponibilidad di suficiente ekipahe tambe ta importante. Te cu e minister sa, e aumento desde e invasion di Rusia na Ucrania ainda ta demasiado poco poco.

Google Translate ta añadi lenguahenan, incluyendo Papiamentu

CuracaoChronicle)—Google Translate a expande su servicio di lenguahe pa inclui Papiamentu, efectivo desde diamars.

E sistema di traduccion di Google ta siña for di traduccionnan existente, manera esnan disponible online of for di documentonan oficial. Esaki por ta dificil pa lenguahenan cu no ta ser traduci frecuentemente online, manera Papiamentu. Pa surpasa esaki, Google a colabora cu papiadonan nativo pa integra e lenguahe.

Aproximadamente 250,000 hende ta papia Papiamentu. pa Boneiro, como un municipio special di Hulanda, e ta reconoci oficialmente como un lenguahe dentro di e pais.

Max Borsboom Comandante nobo di Zr.Ms. Pelikaan

Diabierna 28 di juni 2024 Teniente Naval 1e klas Marc Jereskes a pasa comando di nave di apoyo Zr.Ms. Pelikaan na Teniente Naval 1e klas Max Borsboom. E traspaso di comando a tuma luga na pier RIMA na Base di Marina na Parera, den presencia di tripulacion y famia di ambos Comandante.

Marc ta mira bek atras riba un periodo bunita: "Ta duna mi hopi satisfaccion ora mi mira bek riba e periodo aki. Mi ta orguyoso cu mi tabata forma parti di un team, den cua e tripulacion tabata para cla pa otro, di dia y anochi."

E ehercicio internacional "Tradewinds' tabata e ultimo ehercicio grandi pa Marc, como Comandante di Zr.Ms. Pelikaan; durante esaki lasonan internacional den Region Caribe a keda fortalece y e tripulacion di Zr.Ms. Pelikaan a keda di trein pa wordo desplega durante temporada di horcan.

E Comandante entrante, Max Borsboom, a start su carera como Oficial di Warda riba Zr. Ms. Rotterdam y despues a sirbi entre otro como Oficial di Buceo na Grupo di Sambuyado na Defensa, y tambe como Oficial di Defensa Aereo riba Zr. Ms. Evertsen.

Max ta anticipa su prome Comando riba un Barco di Marina: "Mi ta considera esaki un honor grandi cu durante e añanan binidero mi por eherce e Comando riba Zr. Ms. Pelikaan, mi tin hopi gana di haci esaki! E ta un responsabilidad grandi pa rendi sosten relevante maritimo militar cu e barco versatil aki y su tripulacion dedica; no importa di unda cu esaki ser pidi. Nos t'ey cla pa esey!"

Bou di guia di Teniente Naval Max Borsboom Zr.Ms. Pelikaan ta continua cu su tareanan operacional.

Miembro prominente di NSC ta retira a causa di ministernan di gabinete nobo su balornan y creencianan

(NLTimes) - Miembro di NSC Ronald Voorn a anuncia su retiro como lider di e partido su 'think tank' di ciencia.

Voorn specificamente a nota su obhecionnan na varios miembro di gabinete cu lo drenta mando proximo siman, en parti danki na e partido su trato den e coalicion cu PVV y NSC cu VVD.

E gabinete nobo ta premira di keda instala diamars otro siman. Voorn a bisa cu e lo sali for di su trabao riba diadomingo. "E motibo pa esaki ta e comportamento di un cantidad di candidatonan pa minister den pasado cu ta directamente contrario na e balornan y ethos democratico cu mi kier sostene," el a publica riba X. "Mi ta desea mi partido un bon biahe den e lama turbulento cu ta na caminda." Oranan despues el a restringi mensahenan cu por manda na su cuenta.

E no a menciona ningun candidato di minister pa nomber, pero varios si tabata den noticia durante audiencianan di confirmacion siman passa y e siman aki pa cu nan sosten den pasado di e teoria di reemplaso. E idea nacionalista extremo ta sugeri cu e nacionnan den occidente ta ser infiltra pa personanan di antecedente religioso, etnico, racial y cultural diverso cu e proposito di reemplasa e poblacion di hende blanco.

Marjolein Faber di PVV ta den plan di tuma asiento den e gabinete como e minister encarga cu asilo y migracion, Mientras cu el a retira su sosten pa e teoria, tambe el a bisa durante su audiencia di confirmacion cu "e hecho ta cu e demografia di Hulanda ta cambiando. E ta algo legitimo pa ta preocupa cu esaki. Ami tambe ta preocupa."

El a ser critica pa partidonan den oposicion, kendenan a bisa cu claramente te ainda e ta kere den e teoria aki sinembargo simpelemtna tabata clarificando su posicion den diferente termino. E no kier a contesta pregunta puntrando si e ta kere cu "inmigracion en masse a causa e dilucion di e cultura Europeo y Hudiu-Cristian."

"Mi no kier bisa nada pa awo," Voorn a skirbi riba X dialuna despues di Faber audiencia.

Parlamentario di PVV Reinette Klever, tin e meta di bira Minister pa Comercio cu Exterior y Sosten di Desaroyo. E no kier a distancia su mes completamente for di e teoria di reemplaso, aunke si el a bisa cu e no ta kere tin un "conspiracion" pa repoblacion. "Eseynan no tabata mi palabranan pero mi no ta distancia mi mes di nan tampoco," el a bisa durante su propio audiencia. No solamente el a ricibi critica di partidonan den opisicion sino tambe di miembronan di VVD.

Sinembargo, e politico di NSC cu ta den plan pa bira proximo minister di exterior no a coregi Klever. Casper Veldkamp a solamente bisa cu e ta anticipa cu tur miembro di gabinete lo mantene nan mes di acuerdo na e acuerdonan tocante respeta e Cosntitucion Hulandes y e democracia. Lider di partido di NSC Pieter Omtzigt tambe a keda keto. "Mientras cu Pieter Omtzigt a priminti cu e "no lo keda keto," su minister di NSC ta mira pasivamente mientras cu un teoria di Nazi ta ser bisa como algo normal," lider di partido Rob Jetten a comenta.

Riba diaranson a keda cla cu e organisadornan di e ceremonia pa conmemora abolicion di sclavitud pa dialuna no tabata kier pa e presidente di parlamento Martin Bosma atende. Lider di PVV Geert Wilders a keha riba X menasando cu e "lo kier bay Amsterdam riba dialuna y duna un speech. Nan lo cuminsa desea pa nos president tey."

"E homber aki tin mester di ayudo. Esaki no ta normal," Voorn a skirbi den su respuesta. Ora cu otro individuo a senala cu Voorn su partido ta formando un coalicion cu Wilders, Voorn a contesta "incomprensibel."

NSC a anuncia temporada ultimo cu Voorn lo ta lider di e partido su think tank cientifico pa yuda desaroya e partido su politicanan. "E tabata un honor special y un plaser pa traha riba e tarea aki y mi ta gradicidi pa tur e personanan bondadoso, inteligente y pasiona cu mi a conoce na NSC y den politica," Voorn a bisa diabierna.

Como respuesta na Voorn su retiro, Omtzigt a bisa "Un lamento, Ronald. Cu respet pa bo decision, NSC y mi persona ta duna'bo danki pa e cooperacion plasentero y e desaroyo di ideanan pa Hulanda."

Ecuador: Derame di petroleo ta contamina riu Amazonico

(DW) – Un derame di petroleo no cuantifica a contamina e riu Napo, un di e riunan di Amazonas e cual ta afecta poblacionnan di Ecuador, segun e compania estatal Petroecuador a informa.

Sin bisa precies ki dia e incidente a pasa, e entidad a señala cu na e bloki 16, ubica na provincia Amazonico Orellana, un tuberia a kibra y a causa e leakmento di e crudo. Dia 26 di juni ultimo, "a presenta un fuerte awasero den e zona, loke a ocasiona cu un parti di hidrocarburo di e bareranan a sali pa e riu Napo," a agrega.
E compania a indica cu "na e momentonan aki ta colocando bareranan adicional, cu e fin di evita e avance di e hidrocarburo y minimalisa e impacto, debi na awaseronan," tambe a agrega cu "a mantene comunicacion directo cu e comunidadnan afecta". Sin duna mas detaye.
Ministerio di Ambiente a anuncia cu a traves di su personal tecnico, nan ta supervisa e avance di e procesonan di contene, limpia y recupera e crudo.

Petroecuador a señala cu despues di e derame, a instala bareranan preventivo como parti di e accionnan pa logra controla e situacion, pero cu awaseronan a causa dañonan na e riu importante aki di gran Amazonas cu ta crusa Brazil Peru y Colombia.
"Un desaster ambiental nobo na riu Napo," e abogado Amazonico, defensor di derechonan humano y representante di personanan afecta pa actividad petrolero, Pablo Fajardo, a publica riba "X" afirmando cu "poblacion di e comunidadnan di e parokia Pañacocha na Sucumbios a denuncia esey." E activista a publica un video cu ta mustra e coriente di awa cu manchanan di azeta, "aworaki no por ni pesca," un persona ta bisa.

Ecuador ta saca crudo di e selva Amazonico, e cual ocasionalmente ta registra leakmento. Na februari 2022, un tuberia a kibra y a ocasiona e derame di 6,300 bari na e Parke Nacional protegi Cayambe-Coca, e cual tin un cantidad grandi di fauna y reserva di awa.
E biaha ey a resulta afecta e riunan Quijos y Coca. E ultimo tabata scenario na 2020 di otro derame, ora 15,000 bari a cay den awanan.
Petroleo ta e producto principal tradicional di exportacion di e pais, cu na 2023 a saca 475,000 bari pa dia di e cual a bende 66%. Entre januari y april 2024 a saca 485,000 bari y a bende 73% na exterior.

Bukele ta anuncia retiro di 300 funcionario publico na El Salvador pa "spaar" fondonan

(EFE) – Presidente di El Salvador, Nayib Bukele, diahuebs ultimo a anuncia cu mas di 300 empleado di Ministerio di Cultura ta ser kita for di trabou pa "spaar" fondonan publico y como parti di un "medicina amargo" pa mehora economia di e pais centro Americano.

Den un mensahe comparti riba e red social "X", e mandatario a sigura cu "na e momentonan aki e minister di Cultura nobo, Raul Castillo, ta bay procede na destitucion di mas di 300 empleado" ken segun Bukele, "ta promove agenda cu no ta compatibel cu e vision di e Gobierno aki."
El a bisa cu "nos ta bay spaar fondonan publico den e proceso" y a sigura cu "hendenan a eligi un caminda y e caminda ey nos ta bay tuma, Medicina Amargo."
Bukele no a duna mas detaye, sinembargo, siman pasa el a nombra Castillo, un ex-maestro bisando cu esey ta "pa promove balornan patriotico y familiar."
Di su parti, e legislado di e partido gobernante Nuevas Ideas, Alexia Rivas a skirbi riba "X" cu "El Salvador ta un famia pro-tradicional y agenda 2030 no tin espacio akinan," un aparente referencia na Agenda di Desaroyo Sostenibel di Nacionnan Uni unda ta inclui disposicionnan pa un gama di derechonan humano.
El Salvador ta mantene algun di e leynan anti-aborto mas duro di mundo, mientras cu na comienso di e luna aki, Ministerio di Cultura a cancela un obra di artistanan drag despues di ricibi kehonan di gruponan conservador y religioso local.
Dia 1 di juni ultimo, Bukele a priminti durante e tuma di posesion pa su di dos mandato consecutivo "sanea" economia despues di a cura e pais di e "cancer" di violencia, genera principalmente pa gruponan di gangnan.
"Awor, cu nos a drecha e parti mas urgente, cu tabata siguridad, nos ta bay enfoca hopi den problemanan importante, cuminsando cu economia." Bukele a bisa.
Di acuerdo cu un encuesta reciente di Instituto Universitario di Opinion Publico di Universidad Hesuita Centro Americano (Iudop) un 73.7% di e poblacion ta opina cu e problema principal cu e pais ta enfrentando ta relaciona cu factornan economico, mientras cu 25.8% a manifesta cu e fracaso principal di Gobierno di Bukele ta den materia economico.
A revela cu 60.5% di Salvadoreñonan ta considera cu economia a bira pio of ta sigui igual na e ciere di e aña cinco di e prome gestion di Bukele, 69.2% ta bisa cu economia familiar a bira pio of a keda mesun cos.
Bao Administracion di Bukele El Salvador a mantene den rij di crecemento economico na Centro America y ta hopi independiente di remesa familiar, cu anualmente ta pone mas di 8,000 miyon dollar den caha di Gobierno.
E economista Jose Luis Maraña, a destaca cu pobresa extremo monetario "a bira dobel" pasando di 86,000 hogar na 2019 pa 170,000 na 2023.
Di acuerdo cu datonan oficial, porcentahe di pobresa general a pasa di 22.8% pa 27.2% den hogarnan.

MCB Risk Insurance N.V. – Summary Financial Statements 2023

Statement of financial position as at 31 December 2023

Aruban Guilders ('Afl thousands')	2023	Restated 2022
ASSETS		
Cash at banks	23,655	24,977
Premium receivables	138	113
Other receivables	447	399
Investment securities	96,335	79,257
Total Assets	120,575	104,746
LIABILITIES AND EQUITY		
Liabilities		
Insurance contract liabilities	28,501	27,262
Reinsurance contract liabilities	-	156
Other liabilities	396	568
Current tax liabilities	488	449
	29,385	**28,435**
Equity		
Share capital	100	100
Retained earnings	91,090	76,211
Total equity	**91,190**	**76,311**
Total liabilities and equity	120,575	104,746

Statement of comprehensive income for the year ended 31 December 2023

Aruban Guilders ('Afl thousands')	2023	Restated 2022
Insurance Revenue	15,557	13,251
Insurance service expense	(2,331)	(2,598)
Insurance service result from insurance issued	**13,226**	**10,653**
Net income or expense from reinsurance contracts held	(777)	(1 376)
Profit share reinsurance	710	565
Insurance service result	**13,159**	**9,842**
Net income from financial instruments	4,520	2,135
Net investment income	**4,520**	**2,135**
Insurance finance expense from insurance contract issued	(1,247)	(1,320)
Finance expense from reinsurance contracts held	(6)	(9)
Net insurance finance expense	**(1,253)**	**(1,329)**
Net insurance and investment result	**16,426**	**10,648**
Other income-Republic Bank	63	12
Net impairment loss on financial assets	(21)	(10)
Other operating expenses	(1,210)	(2,124)
Profit before profit tax	**15,258**	**8,526**
Profit tax	-379	-367
Profit for the year	14,879	8,159
Other comprehensive income	-	-
Total comprehensive income	**14,879**	**8,159**

Explanatory notes to the summary financial statements as at 31 December 2023

The information described below has been derived from the notes as included in the financial statements and is in all material aspects consistent with those from which it has been derived. The audited financial statements are available at the registered office of the Company.

ACCOUNTING POLICIES

General information

MCB Risk Insurance N.V. (the 'Company') is a wholly owned subsidiary of Maduro & Curiel's Bank N.V. The purpose of the Company is to act as a captive life insurance company in connection with self-insured risks for residential mortgage loans, personal loans and bankcard debt of the Parent Bank and its subsidiaries. The Company started its operations on January 1, 1999. The address of the Company is Caya G.F. (Betico) Croes 53-C, Oranjestad, Aruba.

Basis of preparation

The financial statements, from which the Summary Financial Statements have been derived, are prepared in accordance with International Financial Reporting Standards ('IFRS"). The financial statements have been prepared under the historical cost convention.

Changes in accounting policies

IFRS 17 was issued by the IASB on May 18, 2017, and is effective for periods beginning on or after January 1, 2023, with comparative figures required. This standard is a comprehensive new accounting standard for insurance contracts covering recognition, measurement, presentation and disclosure. The standard effectively replaces IFRS 4 Insurance Contracts. The impact of the retrospective application of IFRS 17 at the beginning of January 1, 2022, led to a net decrease of Afl. 24,273 in shareholder's equity and a recognition of insurance contract liabilities of Afl. 23,651.

Investment securities

The Company classifies its investment securities as held-to-maturity. Investment securities with fixed maturities where management has both the intent and ability to hold to maturity are classified as held-to-maturity.

Impairment other financial assets

Financial assets not classified as at fair value through profit and loss are assessed at each reporting date to determine whether there is objective evidence of impairment.

Fair value of financial instruments

Fair value of financial assets and liabilities approximates carrying values unless otherwise mentioned. Financial Instruments are measured at amortized cost.

Measurement of insurance contracts issued

- Measurement on initial recognition for contract under the GMM.

The company measures a group of contracts on initial recognition as the sum of the expected fulfillment cash flows within a contract boundary and the contractual service margin ("CSM") representing the unearned profit in the contracts relating to services that will be provided under the contracts.

- Subsequent measurement of contracts under the GMM.

After initial recognition, at the end of each reporting period, the carrying amount of the group of insurance contracts will reflect a current estimate of the liability for incurred claims (LIC) as at that date and a current estimate of the liability for remaining coverage (LRC).

- Measurement of insurance contracts under the PAA.

The Company applies the PAA to the measurement of insurance for the credit card outstanding's policies issued with a coverage period of each contract in the group of one year or less. Further the Company applies a policy of expensing insurance acquisition cash flows when they are incurred.

The Company's actuary, Phenox Consultants, conducted a liability adequacy test with respect to credit card debtors and personal loans debtors. Based on their findings as listed in their report dated January 2024, the actuary concluded that the Company's premium income of 3.6% for credit card debtors and a one-time lump sum for other debtors are considered sufficient to cover the amounts insured, and future premiums is sufficient to cover future expenses. Therefore the technical reserve for bank cards and personal loans is nil. The actuarial valuation will be updated every year or as circumstances warrant.

The Company estimates the liability for incurred claims as the fulfilment cash flows related to incurred claims. Where, during the coverage period, facts and circumstances indicate that a group of insurance contracts is onerous, the Company recognises a loss in profit or loss for the net outflow, resulting in the carrying amount of the liability for the group being equal to the fulfilment cash flows.

Current tax

Current tax comprises the expected tax payable or receivable on the taxable income or loss for the year and any adjustment to the tax payable or receivable in respect of previous years.

De-recognition of financial assets and liabilities

The Company derecognizes a financial asset when the contractual rights to the cash flows from the asset expire, or it transfers the rights to receive the contractual cash flows in a transaction in which substantially all of the risks and rewards of ownership of the financial asset are transferred, or it neither transfers nor retains substantially all of the risks and rewards of ownership and does not retain control over the transferred asset.

Revenue recognition

The Company uses the accrual concept of accounting i.e. income and expenses are recorded in the period in which they were incurred.

Expense recognition

Expenses are recognized in the statement of comprehensive income on the basis of a direct relationship between the costs incurred and the corresponding income.

Independent auditor's report on the audit of the summary financial statements

Opinion

The summary financial statements, which comprise the summary statement of financial position as at 31 December 2023, the summary statement of comprehensive income for the year ended 31 December 2023 and the explanatory notes, are derived from the audited financial statements of MCB Risk Insurance N.V. ("the Company") for the year ended 31 December 2023.

In our opinion, the accompanying summary financial statements are consistent, in all material respects, with the audited financial statements of the Company, on the basis described in the summary of significant accounting policies of the summary financial statements.

Summary Financial statements

The summary financial statements do not contain all the disclosures required by International Financial Reporting Standards. Reading the summary financial statements and our report thereon, therefore, is not a substitute for reading the audited financial statements of the Company and our auditor's report thereon. The summary financial statements and the audited financial statements of the Company do not reflect the effects of events that occurred subsequent to the date of our report on the audited financial statements.

The audited financial statements and our auditor's report thereon

We expressed an unmodified audit opinion on the financial statements 2023 of the Company in our auditor's report dated 27 June 2024.

Responsibilities of management for the summary financial statements

Management is responsible for the preparation of the summary financial statements on the basis as described in the explanatory notes to the summary financial statements.

Auditor's responsibilities

Our responsibility is to express an opinion on whether the summary financial statements are consistent, in all material respects, with the audited financial statements of the Company based on our procedures, which were conducted in accordance with International Standard on Auditing (ISA) 810 (Revised), Engagements to Report on Summary Financial Statements.

Aruba, 27 June 2024

for Ernst & Young Accountants

drs. R.J.W. van Nimwegen RA

Hues lo pone den balans peticion pa retira caso contra Alec Baldwin a causa di daño na evidencia

(AP) - Un hues na New Mexico tin plan di tuma decision diabierna riba un peticion pa retira e acusacion contra Alec Baldwin den e tiro fatal di un cinematografo a causa di preocupacion cu FBI a causa daño na e arma durante testnan forensico prome cu abogado di defensa por a examina esaki.

Abogado di defensa pa Alec Baldwin a pidi Hues Mary Marlowe Sommer pa retira e caso den contra di Baldwin prome cu loke ta considera e huicio di perfil halto cuminsando den juli.

Baldwin su ekipo legal a haci peticion cu, si e huicio sigui dilanti, e hues mester por lo menos prohibi e presentacion di un analisis di e arma usando partinan reemplasa pa un experto di arma pa fiscalia. Nan a bisa cu e investigadornan por a destrui evidencia cu posiblemente ta kita culpa for di Baldwin durante testnan unda cu e arma accidentalmente por los tiro sin cu haci esaki manualmente.

Durante training pa grabacion, Baldwin a dirigi e arma na Halyna hutchins ora cu esaki a los un tiro, causando su fayecimento y heridando e director Joel Souza, ken a sobrevivi.

Baldwin a declara su mes inocente na acusacion di asesinato inboluntario, cual ta carga un sentencia maximo di 18 luna den prizon.

E investigadornan inicialmente a manda e revolver na FBI pa testnan di rutina, sinembargo ora cu analista di FBI a tende Baldwin bisa den entrevista di ABC TV cu nunca el a primi pa los tiro, e autoridadnan local a bisa cu nan por haci un test unda cu por mira si esaki a dispara accidentalmente aunke cu e test aki por causa daño na e arma.

FBI a ser bisa pa e ekipo di investigadornan pa dal bay y a test e revolver pa medio di golpia esaki den varios angulo. Un di e golpinan aki a fractura e arma su mecanismo di disparo y seguridad.

Baldwin su abogadonan ta bisa cu autoridadnan a haci un test destructivo di e arma sin desmantela esaki prome y tuma potret di e partinan, efectivamente eliminando nan evidencia mas critico den e caso. Notando e daño na e revolver, nan a urgi hues pa prohibi hurado di mira un analisis di e arma reconstrui.

Marilyn Monroe su ex cas na Los Angeles declara un monumento

(AP) - Fanaticonan di Marilyn Monroe a gana un bataya pa preserva su marca na Los Angeles y ta un paso mas cerca na mira un estatua di e icono permanece na Palm Springs.

E cas na Los Angeles unda Monroe brevemente a biba y a fayece a ser declara un monumento historico cultural, unda Palm Springs su comision di plan su decision a aumenta chens cu e estatua yama "Forever Marilyn" lo keda na luga.

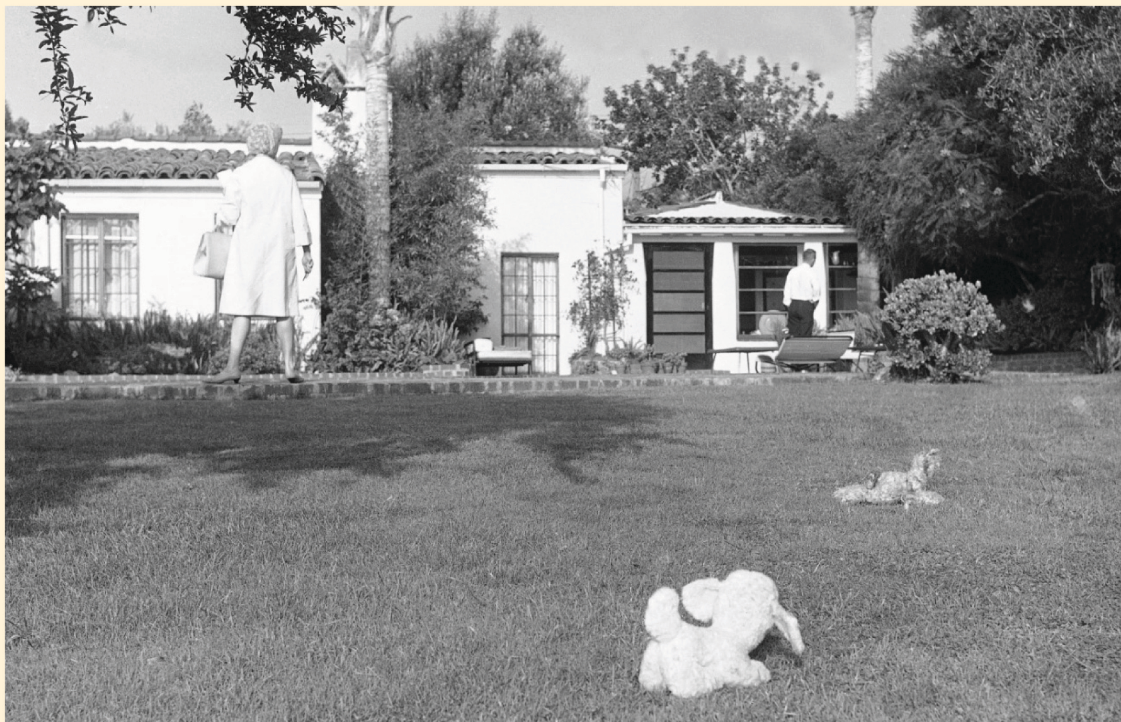
Los Angeles City Council a vota pa e designacion historico diaranson despues di un bataya largo tocante si e cas na e bario Tony Brentwood por keda derumba, Los Angeles Times a reporta.

E doñonan actual ta biba banda di e kies y tabata kier derumba e cas pa nan por expande nan estado. Sinembargo, e Conseho tabata unanime den salba esaki.

"No tin otro persona ni luga na e ciudad di Los Angeles cu ta mesun iconico cu Marilyn Monroe y su cas na Brentwood," Traci Park, e area su representante pa e conseho a bisa prome cu e voto.

Monroe a cumpra e cas pa 75,000 dollar y a fayece aki algun luna despues dia 4 di augustus, for di un supuesto sobredosis. E doñonan actual, Brinah Milstein y Roy Bank, a cumpra e cas pa 8.35 miyon dollar y a obtene un permiso pa derumba esaki, sinembargo nan a encontra nan mes cu oposicion pa esaki. Nan a argumenta cu e cas a ser cambia asina hopi durante e añanan cu esaki no ta historico mas, y cu el a bira un strobamento pa e bario a causa di molester di turista.

E proceso cu a causa e designacion tabata "preferencial, contra e constitucion y planea," Peter C. Sheridan, un

Sabornan ku ta

pone bo smile

Cone
di Vania,
Awor na
un preis
iresistibel

Strawberry
Sundae,
e pasaboca
cu bo gusta
ta bek

Pasa busca nan na nos restaurantnan

*Imagen di Referencia

Studiantenan di OGM di bishita cerca Minister Plenipotenciario na Washington DC

Recientemente Minister Plenipotenciario na Merca, Sra. Zulema Dabian-Erasmus, a ricibi bishita di un grupo di 17 studiante di Universidad di Aruba. Cuater docente di Universidad di Aruba a acompaña e studiantenan cu a pasa ful un atardi na Embahada di Reino na Washington DC y a haya un bon bista di e trabou di e representante di Aruba na Merca.

Ademas di esaki, Minister Plenipotenciario a invita algun coleganan di embahada pa elabora riba otro topico relevante pa e studiantenan di Organization, Governance and Management. Asina un otro colega na Embahada procedente di Corsou, Sra. Julieta Reyes, a elabora con e ta dirigi un comision pa sigura cu diversidad y inclusion ta wordo considera dor di cada empleado na Embahada. Banda di esaki otro coleganan a elabora riba e temanan politico cu ta domina e trabounan n'e embahada y tambe riba diplomacia cultural, cu ta un manera cu un pais ta uza pa influencia e opinion publico mundial pa cu su pais.

Hunto cu sra. Maureen Bunyan, un reportero conoci na Washington DC di descendencia Arubiano, Minister Plenipotenciario tambe a organisa un sesion di the Netherlands-American Foundation pa brinda informacion riba diferente beca pa studiantenan di nacionalidad Hulandes pa studia y stage na Merca. Tiffanie Oduber, un profesional Arubiano na Washington DC, ta un recipiente di un di e becanan aki y a elabora e atardi aki riba su bida profesional na Washington DC.

E bishita di e studiantenan di Universidad di Aruba na Embahada di Reino ta forma parti di un programa mas extenso na Washington DC. E studiantenan cu ta den nan di dos y di tres aña na Organization, Governance and Management na Universidad di Aruba tabata tin un programa hopi pisa na Washington DC. Den un calor intenso, e studiantenan a move den cada skina di Washington DC pa bishita institucionnan manera Worldbank, Organization of American States (na unda tin tambe un profesional Arubiano trahando), Inter-American Development Bank, American Enterprise Institute, Center for American Progress, Capitol Hill, US Supreme Court y Center for Strategic and International Studies pa asina compronde e institucionnan democratico, e mundo diplomatico y organisacionnan internacional. Door di diferente bishita y presentacionnan e studiantenan a conoce den practica kico ta gobernansa y con e ta afecta e studiante hasta te na Aruba. Ademas cada presentacion a pone atencion riba oportunidadnan di stage y trabou na Washington DC. Banda di e bishitanan na diferente institucion, tambe a inclui e componente di educacion y cultura pa asina haya un bista completo di e bunita ciudad di Washington DC.

A realisa e bishita di e studiante di OGM door di un preparacion extenso di parti di Nurianne Arias-Helder y Thais Franken di Universidad di Aruba. Desde februari 2024 a reuni semanalmente cu Minister Plenipotenciario y Maureen Bunyan pa asina brinda e studiantenan un bishita exitoso. Sra. Zulema Dabian-Erasmus ta desea e studiantenan hopi exito cu nan estudio y ta look forward pa e siguiente bishita.

Team di Aruba Bank a sobresali na Torneo di Bolas na Papaya Ranch

Tira Malo y Pasa Bon

Aruba Bank ta comparti su participacion den Torneo di Bolas na Papaya Ranch Tira Malo y Pasa Bon Bolas cu a inicia di 27 di juni y lo continua durante fin di siman.

E evento bon anima, cu a uni e mihor talento local, a admira nos ekipo demostra nan habilidad excepcional y traha den ekipo.

E dedicacion y deportividad a berdaderamente representa e balornan di Aruba Bank. Aruba Bank ta sostene y participa activamente den varios evento deportivo y ta spera pa mas oportunidad.

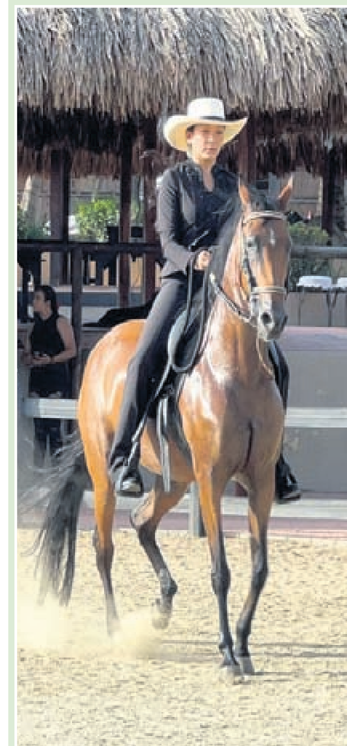
E torneo, cu ta conoci pa su ambiente unico y competitivo, tabata un momento perfecto pa e empleadonan di banco topa otro y albes forma parti di nos comunidad.

Aruba Bank ta felicita tur participante y ta gradici e organisadornan pa un evento exceptional.

OCA ta organisa Feria Nacional di Cabay y Equitacion

Awe Diasabra y mañan Diadomingo tin competencia di Cabay como tambe Equitacion na Villa Floralina. Cuminsando diasabra 6pm lo tin competencia di Cabay, cu un total di 27 cabay inscribi.

Tur cabay lo ta competi pa asina clasifica pa e Gran Campeonato na final di anochi den diferente paso como Trote y Galope, Trocha, Trocha y Galope y e mas popular Paso Fino. Diadomingo tin un total di 30 Jinetes & Amazona cu lo drenta pista di competencia representando diferente rancho rond di Aruba cuminsando 4 PM. Edad desde 6 aña te cu riba 25 lo ta participando diadomingo den diferente categoria pa determina e Mihor Amazona of Jinete den nan respectivo categoria. E hues pa e evento aki lo ta Dr. Henry Beltran di Colombia. Entrada ta gratis pa publico.

Coach di Argentina suspendi pa partido contra Peru den Copa America

(AP) — Coach di Argentina, Lionel Scaloni a keda suspendi pa un partido, y ta bay ta ausente di e ultimo partido di grupo di su team den Copa America contra Peru awe diasabra.

Scaloni a keda suspendi pasobra Argentina tabata laat den bolbe pa e di dos mita den dos di su partidonan den Copa America – un victoria 2-0 contra Canada y un triunfo 1-0 contra Chile – segun e comision disciplimario CONMEBOL a bisa ayera.

Scaloni tampoco por ta presente pa e conferencia di prensa despues di e partido.

Campeon defensor di Copa America, Argentina ya a sigura un lugar den etapa di knockout.

Regulacionnan di Copa America ta bisa cu e hungadornan mester ta riba e cancha na e momento corecto despues di break, y ta adverti nan despues di un prome violacion. E sancion a yega despues di e di dos violacion.

Hungadornan di Canada a keha publicamente tocante e regreso laat di Argentina pa e di dos mita di nan partido dia 20 di juni.

Argentina mester empata contra Peru pa sigura prome lugar den Grupo A.

Lionel Messi ausente cu lesion na su pia

Lionel Messi no ta bay hunga e ultimo partido di grupo den Copa America cu Argentina contra Peru awe, pa motibo di un lesion na su pia drechi. Messi a lesiona su pia durante e victoria 1-0 di Argentina contra Chile diamars, cu a sigura nan lugar den quart final pa e campeonnan defensor.

E superstrea Argentino a ricibi tratamento despues di a ricibi un scop di defensa Chileno, Gabriel Suazo den minuut 24, pero el a keda den e wega.

Coach assistent Walter Samuel a bisa ayera cu e team lo bay "dia pa dia" cu e lesion di Messi y monitoria con e ta progresa. "E ausencia di Leo ta nifica hopi pa nos y pa futbol en general," Samuel a bisa mediante un traductor.

Messi a bataya lesionnan desde cu a join Inter Miami di Major League Soccer na Merca ultimo temporada, y coach principal di Miami, Tata Martino y e team a keda encarga cu duna prioridad na su salud memey di un schedule preta. Messi, 37, tabata ausente di seis partido na final di su prome temporada den MLS pa motibo di lesion na su pia, y tabata ausente di un manyen di wega na comienso di e temporada aki pa un lesion na su hamstring.

Atleta Hulandes di volleyball kende a bay cera pa violacion a cualifica pa Olimpiada

(AP) — Un atleta Hulandes di volleyball condena y kende a bay cera ocho aña pa viola un mucha muher menor di edad na Reino Uni a cualifica pa Olimpiada di Paris.

Steven van de Velde y su partner Matthew Immers tabata un di e dos team masculino for di Hulanda cu a clasifica pa e competencia di beach volleyball na Olimpiada di Paris, cual tin su apertura dia 26 di juli na e capital Frances. Mayoria di par di beach volleyball ta cualifica pa e campo Olimpico di 24 team door gana punto den e tour internacional; Van de Velde y Immers tabata na di 11 lugar riba e lista di punta.

"Mi ta comprонde cu na caminda pa e evento deportivo mas grandi na mundo, esaki por atrae atencion di medionan internacional," Van de Velde a bisa den un declaracion riba e website di Federacion Hulandes di Volleyball. "Mi no por reverti esaki, pues mi ta bay tin cu carga e consecuencianan. E tabata e eror mas grandi di mi bida."

Van de Velde a keda sentencia cu cuatro aña di prison na Reino Uni despues di keda condena na 2016 di tene relacion sexual cu un mucha muhe menor di edad cu el a bisa a conoce online. El a keda transferi na Hulanda bao un tratado entre e paisnan, y a ricibi sentencia di nobo segun ley Hulandes.

"Despues di keda den libertad, Van de Velde a busca y ricibi terapia profesional. El a demostra na esnan rond di dje – priva y profesional – reflexion y autoconocemento," e federacion a bisa.

A agrega cu tanto e federacion como Comite Olimpico Hulandes "ta depende riba opinion di expertonan kende ta considera e chens di recidivismo nil."

Comite Olimpico Hulandes a bisa cu Van de Velde, awo di 29 aña di edad, a cumpli cu e condicionnan rekeri pa bolbe despues di un condena y a reanuda su carera na 2017 "despues di un proceso intensivo supervisa profesionalmente."

"Van de Velde awo ta cumpli tur e rekisitonan pa cualificacion pa Weganan Olimpico y pues ta parti di e team," e comite a bisa.

Federacion internacional di volleyball a bisa cu "ta reconoce cu esaki ta un asunto altamente sensitivo," pero a bisa cu seleccion di team ta responsabilidad di comite Olimpico nacional "mientras ta respeta e criteria di eligibilidad."

Accidente cu hende levemente herida na Cumana

Diabierna mainta a drenta informe di un accidente cu hende levemente herida na Cumana. Mesora a dirigi tanto polis como ambulance na e sitio.

Na yegada di e patruya a bin compronde cu aki ta trata di un accidente unda cu un Toyota Vitz chauffeur no a regula velocidad ni a mantene distancia a bay dal tras di un Chevrolet Cruze. Debi na e impacto un persona a resulta levemente herida y a pidi un ambulance bin atende e victima.

Accidente net dilanti Waf di Oranjestad

Diabierna madruga a drenta informe di un accidente net dilanti di waf di Oranjestad. Mesora a dirigi un patruya na e sitio.

Na yegada di e patruya a bin compronde cu aki ta trata di un accidente di falta di preferencia. Afortunadamente ningun persona a resulta herida.

Chauffeur di un Kia Sorento a slip riba caminda y keda pega den mondi

Diabierna mainta trempan a drenta informe di un accidente na Turibana. Mesora a dirigi tanto polis, ambulance tambe ekipo di rescate di Bombero. Na yegada di e patruya a bin compronde cu aki ta trata di un dama chauffeur den un Kia Sorento cu lo a slip riba e caminda un tiki muha di e yobida cu a cay y a pone bay sali for di e birada drenta den e mondi. E dama a keda atrapa, e no por a sali.

E ekipo di rescate di bombero a presenta pa asina corta e matanan y logra saca e dama for di patras di e auto. Na yegada di ambulance nan a atende e dama y a transporte pa hospital. Takelwagen mester a saca e auto for di den e mondi pega.

Polis a controla auto sospechoso cerca di Ritz Carlton

Diabierna madruga a drenta informe di cu na altura di entre Ritz Carlton cu Marriott lo tin un dama bisti cu un bata ros cu lo ta tira su mes dilanti autonan cu ta pasando. Mesora a dirigi un patruya na e sitio.

Na yegada di e patruya a core full rond di e area y no a encontra e dama aki pero si a haya un auto sospechoso y a control'e. Despues di un control no tabata tin nada particular polis a sigui cu su patruya.

Polis a haya 3 persona sospechoso banda di un auto staciona den parkinglot patras di La Linda y a core cu nan

Diahuebs madruga durante patruya polisnan atento di distrito 1 (Oranjestad) a nota 3 persona sospechoso para banda di un auto y mesora a acerca nan.

Ta trata di un conocido di husticia cu 2 adicto ambulante polis a atende cu nan y a core cu nan for di banda di e auto y a subi e bentana y lock e auto.

Bendedor di Lotto atento a yama polis pa homber sospechoso cu tabata vigila e luga y tabata na telefon

Diaranson anochi a drenta informe di cu tin un hende sospechoso para otro banda di caminda dilanti un luga di lotto na Boegoeroei, mesora a dirigi patruyanan na e sitio.

Na yegada di e patruya a bin comprondé cu e homber sospechoso a caba di bay. E tabata un persona desconoci den e bario, color scur cu un camisa blauw y tabata papia riba celular. Polis a bay busca rond den vecindario pero no a logra topa cun'e.

Sospechoso lastrando speaker y ekipo

Diabierna madruga a drenta informe di cu tin un auto Toyota Yaris blanco sospechoso para den area di Tanki Leendert.

Mesora a dirigi un patruya na e sitio. Un otro patruya tambe cu tabata pa unicamente un solo polis pasando rond eynan a topa un conocido di polis lastrando un speaker di JBL anto a par'e.

Ora e polis tabata papiando cu ne in dado momento ora e sospechoso aki cu esaki ta birando cayente cu ta bay detene el a core bay. Un otro patruya cu tabata biniendo tambe a bin yuda pero no a logra hay'e pero e sospechoso ta conoci lo no tarda mucho prome cu polis lo captura e sospechoso aki.

Chauffeur no a regula su velocidad ni a mantene distancia a bay dal tras di e auto su dilanti

Diaranson mainta a drenta informe di un accidente na Caya Frere Laurentius, mesora a dirigi un patruya na e sitio.

Na yegada di e patruya a bin compronde cu aki ta trata si un accidente unda cu e chauffeur di e Kia Cerato no a regula si velocidad ni a mantene distancia a bay dal tras di e MG GT su dilanti. Afortunadamente ningun hende a resulta herida.

Homber a dal un dama cu un boter na cabes y kap e basta hundo

Diaranson merdia a drenta informe di cu un dama a yega na Urataka Center cu un kap na cabes, mesora a dirigi tanto polis como ambulance na e sitio.

Na yegada di e patruya a bin compronde cu aki ta algo cu a sosode na e cas dilanti e luga unda e homber a dal e dama cu un boter di bebida na su cabes y kap e basta hundo. Na yegada di e ambulance nan a atende e dama y transporte pa hospital. Polis a bay na e cas detene e homber y a confisca e boter usa como arma pa evidencia.

Polis a bay pa un accidente riba e caminda pa bay Siribana;a haya e auto pero no e chauffeur

Diaranson atardi a drenta informe di un accidente na Siribana, mesora a dirigi un patruya na e sitio.

Na yegada di e patruya a bin haya un Honda City pega na un troncon di un mata pero no a haya e chauffeur. Como no a haya ningun hende eynan, no tabata tin daño na otro y no tabata stroba den caminda polis a djis tuma e number y a bay traha e rapport di e incidente aki.

Polis y ambulance a bay Wilhelminastraat pa un persona cu a ser hinca

Diaranson mainta a drenta informe di un caso di hincamento na Wilhelminastraat, mesora a dirigi tanto polis como ambulance na e sitio.

Na yegada di e patruya ya caba ambulance a bini na e sitio. Polis a compronde cu aki a surgi un problema entre 2 dama unda un lo a rasca un cuchiu na e barica di e otro pero e no tabata nada grave. Polis a mustra ambos e camindanan pa cana.

Kompas for Students ta invita tur mayor di studiante cu ta bay Hulanda pa "Kompas Ouderochtend 2024"

Mientras cu e aña academico ta cabando, hopi studiante ta preparando pa embarca riba un biahe excitante y transformador—sigui nan educacion profesional na Hulanda. Pa apoya e transicion significativo aki, nos ta contento pa anuncia un mainta special pa sostene e mayornan di e studiante nan aki. E sesion ta diseña specificamente pa mayornan pa asina yuda nabega e retonan y oportunidadnan di tin un yiu studiando na Hulanda.

Detayes:

- Fecha: 29 Juni 2024
- Orario: 10:30am - 12:00pm
- Lugar: Biblioteca Nacional Aruba, Oranjestad
- Registra: https://bit.ly/ouderochtend_J2024
- Entrada gratis

E sesion interactivo aki lo cubri topiconan manera:

- Tips practico pa con mayornan por sostene nan yiunan di leu.
- Strategianan di comunicacion efectivo pa mantene un relacion saludable y sostenible.
- Un bista general di e reto nan principal cu studiante ta enfrenta ora cu nan ta muda pa exterior y con mayornan por yuda mitiga esakinan.

E sesion ta diseña pa empodera mayornan cu conocemento y confiansa pa sostene nan yiunan efectivamente, sigurando un experiencia educativo positivo y exitoso na Hulanda.

Nos ta encurasha tur mayor di studiante cu lo studia na Hulanda pa join nos durante e sesion aki. Hunto, nos por segura cu nos studiante no solamente ta logra, pero tambe ta prospera den nan ambiente academico nobo.

Registracion ta obligatorio! Asina nos por sa cuanto mayor lo t'ey cu nos. Join nos pa haci un diferencia den e trayectorio di bo yiu. Nos ta warda bo!

Registra via e link aki: https://bit.ly/ouderochtend_J2024

Pa mas informacion, por fabor tuma contacto cu Viviana Lopez Paz via Whatsapp na +31 614183830

Tocante Kompas for Students Aruba Foundation:
Kompas for Students Aruba Foundation ta un fundacion crea door di Viviana Lopez Paz y Deon Bisslik como young professionals y studiante Arubiano. Nos meta ta pa guia y sostene studiante den nan preparacion pa studia afo y durante nan prome aña na Hulanda.

Durante e trayectoria aki nos ta brinda diferente tayer y actividad riba topico manera salud, finanzas, nutricion y hopi mas.
Mas over di Stichting Kompas for Students: www.kompasforstudents.com

Resultado Sorteo
Juni 28

Alexander

Cadena Alexander Lottery ta presenta resultado di weganan di suerte

DIARIO	KORSOU	SUPER4	FLAMINGO
4741	4060	5408	9467
2017	2376	SUPER5	0624
2852	9934	-	3050

MERDIA

Wega	Sorteo #	Resultado
Catochi	Sorteo # 4310	3517 / 0992 / 1057
Multi-X		FP
Big 4	Sorteo # 4310	8416
Multi-X		FP
Off	Sorteo # 2366	2259
Zodiac	Sorteo # 4310	6601 Scorpio
Lucky 3	Sorteo # 1184	329
Multi-X		X2

ANOCHI

Wega	Sorteo #	Resultado
Catochi	Sorteo # 8280	0318 / 3411 / 5697
Multi-X		X2
Big 4	Sorteo # 7324	6097
Multi-X		X5
Off	Sorteo # 2029	8135
Zodiac	Sorteo # 6083	5654 Geminis
Lucky 3	Sorteo # 1013	444
Multi-X		X3

Lotto 5

Sorteo #		Joker	Letter
0	x Jackpot	**Proximo Jackpot**	
0	x Match 4+	1.100.000,-	
0	x Match 4		
0	x Afl. 12,00		

Lotto di Dia: 04-11-21-22-28

Sorteo # 6516		Proximo Jackpot
0	x Jackpot	54.000,-
3	x Match 4	
157	x Afl 8,00	

Mini Mega: 14-18-19-22

Sorteo # 1675		Mega Ball 07
0	x Jackpot	**Proximo Jackpot**
1	x match 4	320.000,-
4	x Afl. 500,00	
47	x Afl 50.00	
84	x Afl.15,00	

Mini Mega – Mega Plus: **Afl. 420.000,-**

Wega di Number Korsou
Sorteo #

Minister Xiomara Maduro ta presenta un programa informativo tocante historia di 'Sclavitud Cora' na Aruba

En conexion cu dia 1 di juli, Dia di Emancipacion di Sclavitud

Dia 1 di juli 1863 ta Dia di Emancipacion di sclavitud, e dia aki nos ta recorda cu 161 aña pasa Hulanda a aboli sclavitud legalmente den colonianan di Antias Hulandes y Surnam.

Minister di Cultura ta enfatisa cu Aruba tambe tin su historia di sclavitud, un historia unico cu ta diferente compara cu e otro islanan den region Caribe. Banda di e catibonan di Africa cu a wordo treci for di Corsou cu a bin biba aki y a mescla bou di e poblacion indigena.

Den e programa aki Sr. Luc Alofs, antropologo cultural y historiado lo bin comparti informacion tocante e historia di locual nos ta yama 'sclavitud cora', aunke no tabata un forma di sclavitud legal.

Minister di Cultura ta enfatisa cu ta masha importante pa nos conoce nos historia pa compronde nos presente y sa con pa prepara pa un miho futuro. Minister Xiomara Maduro ta extende un invitacion pa wak e programa Historia di 'sclavitud cora' na Aruba cu lo pasa dialuna dia 1 di juli na Telearuba Canal 13 pa 5.30 di atardi, na Canal 23 pa 7'or di anochi y na Diario TV pa 8.30 di anochi.

Cas Di Cultura
Vondellaan 2 Aruba
297-582-1010

F A D A
Campanastraat 5 Aruba
297-583-2999
297-583-9610

F A V I
Primavera 233 Aruba
297-582-5051
297-582-5222

F E P O
Engelandstraat 15 Aruba
297-583-1016
297-583-6607

Fundacion Contra Violencia Relacional
Tel: 583-5400

Fundacion Autismo Aruba
Irenestraat 21 Aruba
297-588-1179

Fundacion Pa Nos Muchanan
Cumana 2 Aruba
297-583-4247

Fundacion Tel Pa Hubentud
Wilhelminastraat 19 Aruba
297-588-6138

Koningin Wilhelmina Fonds
Spinozastraat 9 Aruba
297-582-0412

Mary Joan Foundation
Sabana Blanco 8 Aruba
297-588-9999

Rode Kruis Aruba
Pedro Gallegostraat 14
Tel.297-582-2219
Fax 588-3376

Famia Planea (SBVO)
Avenida Milio J Croes 17 B Aruba
297-588-9591
www.famiaplanea.org
famiaplanea@hotmail.com

Stichting Fundacion Guia Mi
George Madurostraat 34
297-582-0088

Y M C A
Calbasstraat 1 Aruba
297-582-3072

AL-ANON group
Sabana Liber #8, Noord
(close to the hotels)
Tel: 736-2952 or
593-7081

Dokter na warda

Oranjestad	San Nicolas
Hospital	Imsan
7:00 pm / 10:00 pm	24 ora

Botica na warda

Oranjestad:	San Nicolas:
del Pueblo	Aloe
Tel. 582 1253	Tel. 584 4606

EMERGENCIA	911

POLIS	
Oranjestad	100
San Nicolas	104
Santa Cruz	105
Noord	107
Tip Line	11141
Brandweer	115
Ambulance	911
Hospital	527-4000
Imsan	524-8833
Warda Costa	913
Seguridad Nacional	11911
Cruz Cora	582-2219

BOTICA	
Aloe	584-4606
4 Centro Medico	584-5794
Central	585-1965
Dakota	588-7364
Del Pueblo	582-1253
Eagle	587-9011
Kibrahacha	583-4908
Maria	585-8145
Di Servicio Noord	586-4606
Oduber	582-1780
Paradera	588-6638
San Lucas	584-5119
San Nicolas	584-5712
Santa Anna	586-8181
Santa Cruz	585-8028
Sero Preto	584-4833
Trupial	583-8560

UTILIDAD	
Setar	117
Web	525-4600
Elmar	523-7147

FUNERARIA	
Aurora	588-6699
Royal Funeral H.	586-4444
Ad Patres	584-2299
Olive Tree	584-8888

Servicio di Taxi

Aruba Transfer Tour & Taxi C.A.
Tel: 582 2116 /582 2010

Taxi Adres Services (24h)
Tel. 587 5900

A1 Taxi Services Aruba
Tel: 587-8850
Tel: 280-2828
Whatsapp: 592-7024

Sobrevivientenan di masacre na festival di musica na Israel ta uni pa crea un comunidad cu ta curando

(AP) - Den e lunanan desde Hamas su atake sorpresa cu a manda tur presente sconde den matanan, miles di sobreviviente di un masacre na un festival di genero trance na Israel a uni como un comunidad pa por cura nan heridanan.

Nan a haya solidaridad den terapia di masashi, baño di ijs, yoga of surfing cu e unico personanan cu por berdaderamente compronde kico nan a pasa.

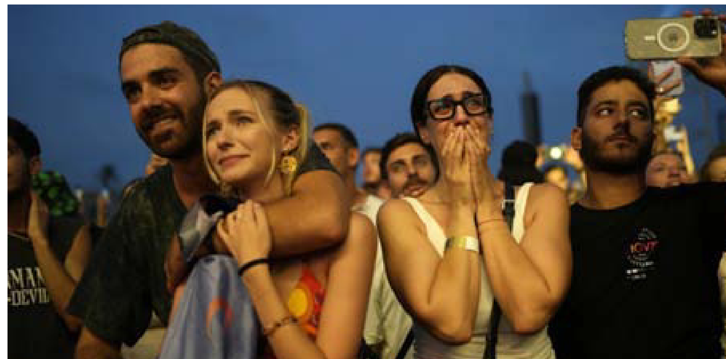
Y nan a crea un red di sosten robusto pa nan mes mientras e guera entre Israel y Hamas ta continua y autoridadnan ta lucha pa provee servicionan na comunidadnan fuertemente impacta.

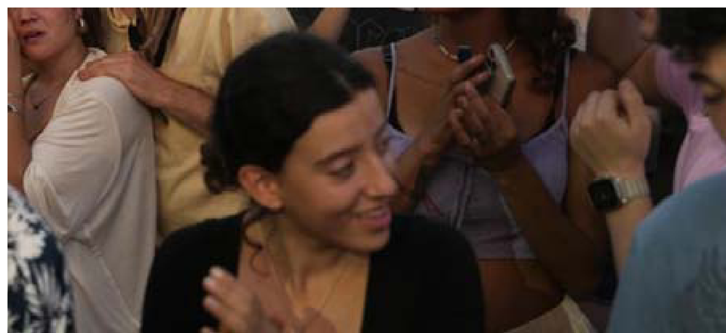
Pa algun, e caminda na cura ta via baile atrobe.

Riba diahuebs, miles di persona a atende Nova Healing Concert na Tel Aviv, e prome reunion en masse di Tribe of nova desde e atake dia 7 di october.

“Nos a compronde cu hende mester keda pega na otro, nos ta un comunidad cu ta cuida di su mes,” Omri Sasa, un di e fundadornan di Tribe of Nova a bisa, cual a organisa e festival october ultimo.

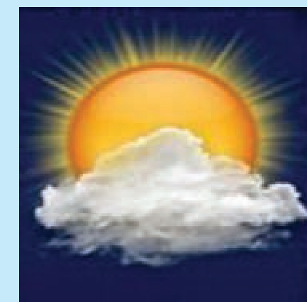
“Mi tin trauma y mi kier a ta cu hende cu tambe a pasa door di esaki.”

Pronostico di tempo

Tempo:
Awe tardi y awe nochi: parcialmente nubia y seco
Den marduga y mañan: parcialmente nubia cu un awasero breve

Temperatura maximo 34 grado Celsius
Temperatura minimo 27 grado Celsius
Indice di calor (heat index) den y rond di oranan di merdia: 35 pa 40 grado Celsius
Uv index: 12

Bahada di solo : 7:09pm
Subida di solo : 6:18am

Biento:
Modera for di direccion generalmente oost; forsa 3 te 4 (12 te 30 km/ora, 7 te 16 nudo).
Durante di dia basta fuerte te posiblemente fuerte den rafaga; forsa 5 te 6 (31 te 50 km/ora, 17 te 27 nudo)

Situacion general di tempo:
Na e momentonan aki no tin disturbio di importancia pa weer local. Humedad den atmosfera por pone cu den oranan di marduga i mainta trempan di diasabra por desaroya un awacero pasajero te breve localmente. Un proximo ola tropical lo drenta area oost di caribe den curso di awe nochi pa mayan mainta, treciendo humedad adicional den region durante di weekend.

Mas aleu tin cu bisa cu stof di Sahara lo stroba visibilidad y trece aire di calidad poco abou. Ta sugeri personanan cu alergia y problemanan respiratorio pa tene esaki na cuenta.

Condicionnan maritimo/estado di lama:
Na partinan protege di costa: keto, rond di 1 pia.
Na partinan zuid: trankil te modera, entre 2 pa 3 pia.
Na partinan oost te noordwest di costa: modera cu olanan alrededor di 4 pa 5 pia.

Lagrima y flornan por seca, su recuerdonan
y tur loke el a haci y significa pa nos, lo keda graba pa
Semper den nos mente y curason.
"Cerca Dios mi alma ta na paz, ta di DJ'E mi salbacion ta bin"
Salmo 62:1

Cu inmenso tristesa nos ta anuncia fayecimento di:

Sra. Vda. Maria A. Angela-Ras
*29-9-1940 - †26-06-2024
Mihor conocí como: "Mamai, Oma, Ia"
Viuda di † Cesar Angela Sr.

Na nomber di su:
Yiunan:
Marina & Hans Askamp-Angela
Cesar & Ayla Angela-Geerman
Danilo Angela

Nieto y Nietanan:
Etienne y Dyandra
Rosellen, Roxanne y Brandon
Andrew, Lyanne, Tai Shen, Tsui Lin
Aimee y Robin, Sharon y Eduardo, Rhona y Laura

Bisanieto y Bisanietanan:
Carston, Jurgen, Breña, Bella, Cezur, Brayden, Izakëil, Jaymir
Finn, Emma, Elijah, Noah, Eden

Rumannan:
†Basilio & Magdalena Ras-Martijn & Famia
Susana Ras & Famia
†Facundo Ras & Famia
Ramon & Mary Ras-Schneider & Famia
†Buchi & Beatrix v/d Linden-Ras & Famia
Coromoto Ras & Famia
Mauricio & †Gladys Ras-Tromp & Famia
Francisco Ras & Monique Harms & Famia
George & Lili Ras-Llontop & Famia
Efrain Maduro & Famia

Swa y Cuñanan:
†Ceril & †Susana Angela & Famia
†Cipriano & Aura Angela & Famia
Theodora y Sigifredo Lozano

Tur e Sobrino & Sobrinanan & demás famia:
Ras, Angela, Askamp, Paul, Geerman, Lie Kwie, Beyaz, Timmermans, Croes, Garcia, Starke, Falconie, Martijn, Yarzagaray, Schwengle, Krozendijk, Wever, Hidalgo, Schneider, Lopez, v/d Linden, Rampart, Paesch, DiVecchia, Vrolijk, Bislick, Williams, Piña, Tromp, Campos, Maria, Harms, Bermudez, Llontop & Maduro.

Ayudante personal stima:
Celmira Gomez

Primo y primanan, bisiñanan, amiga y amigonan y demás famia y conocirnan

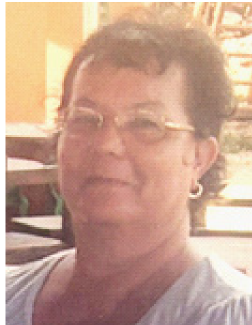
Acto di despedida lo tuma lugar dialuna 1 di Juli na Pray Funeral Home di 9:00 pa 11:00 am y después pa Santa Católico na Savaneta.

Nos disculpa si nos a lubida algun persona den nos tristeza.

No ta ricibi bishita di condolencia na cas.

Señor ta mi wardador, mi'n tin falta di nada
Den cunucu di yerba e ta ponemi sosega.
E ta hibami na awa trankil.
Pa mi bolbe haña forsa.
Salmo: 23

Cu dolor na nos curason; pero conforme cu boluntad di Dios nos ta anuncia fayecimento di:

Virginia Criskla Maria Angela
mihor conoci como: "Vilma"
*27-10-1954 †18-6- 2024

Na nomber di su:

Mayornan:
† Carlito y † Maria Angela- Kock

Rumannan:
Lino Angela
Velia Angela
Sra. vda Marie Angela-Bislip
Sra. vda Catharina Angela- Maduro
† Carlos Angela
† Augustina Angela
†Alberto Angela
†Thomas Angela
† Ciro Angela
† Jeannie Trimon- Angela

Sobrinonan:
Danilo Angela
Marcel y Liliana Angela
Giannino Trimon
Janila Kock; Xeanderick Trimon; Xiandra Kock
Dayron Trimon
Cosma Kock y famiAmiganan di cas:
Roosje Growell
Dalys Coello

Primo y Primanan, Amigo y Amiganan, Bisinjanan; ex coleganan di Staten di Aruba

Demas Famia: Angela, Kock, Trimon, Bislip, Maduro, Rasmijn, Thode, Wester y demas famia ta wordo invita pa condolencia y acto di entiero Diasabra 29 di juni 2024 for di 2 pm pa 4 pm na Royal Funeral Home y despues lo Sali bai pa santana Catolico na Sta. Cruz.

Aurora
Royal Pray
Funeral Home & Crematory

Señor ta mi wardador, mi'n tin falta di nada
Den cunucu di yerba e ta ponemi sosega.
E ta hibami na awa trankil.
Pa mi bolbe haña forsa.
Salmo: 23

Cu dolor na nos curason; nos ta anuncia fayecimento di:

Marian L. Andrews
*03-12-1933 †27-06- 2024

Acto di entiero lo wordo anuncia despues.

Aurora
Royal Pray
Funeral Home & Crematory
Cumana # 76 & # 44/ van Speyckstraat # 1
Oranjestad, Aruba
Telephone: (297) 588-6699
E-mail: info@aurorafuneralaruba.com

"Señor ta mi wardador, mi'n tin falta di nada
Den cunucu di yerba berde e ta ponemi sosega.
E ta hibami na awa trankil,
Pa mi bolbe haña forsa".
Salmo: 23

Nos ta anuncia fayecimento di:

Arcadio Martis
mihor conoci como: "Poen"
*10-12-1931 - †24-06-2024

Mama: †Presibiteria Martis

Na nomber di su:

Rumannan:
†Demetria Korsen y famia
†Simona Arends y famia
†Andres Martis y famia
†Girigorio Martis y famia
†Denisia Martis y famia

Sobrino(a)nan mescos cu yiu:
Sandra Martis y famia
Catharina (Fatima) Martis y famia
Rodney Richardson

Primo y primanan, amigo y amiganan di cas, bisiñanan

Despensa nos si den nos tristeza nos por a lubida un of otro persona.

Ta invita pa e acto di condolenia y entiero cu lo tuma lugar dialuna 1 di juli 2024 na misa Pro Catedral San Francisco de Asis di 2:00 pa 4:00 pm, despues lo sali pa Santana catolico na Playa. Despues di entiero nos no ta ricibi bishita di condolencia na cas.

Aurora
Royal Pray
Funeral Home & Crematory

"Señor ta mi wardador, mi'n tin falta di nada
Den cunucu di yerba berde e ta ponemi sosega.
E ta hibami na awa trankil,
Pa mi bolbe haña forsa".
Salmo: 23

Cu dolor na nos curason, pero conforme cu boluntad di Dios nos ta anuncio fayecimento di:

Alex Garnet John Beddo
*14-04-1963 - †25-06-2024

Acto di despedida lo wordo anuncia despues.

Aurora
Royal Pray
Funeral Home & Crematory

Cumana # 76 & # 44/ van Speyckstraat # 1
Oranjestad, Aruba
Telephone: (297) 588-6699
E-mail: info@aurorafuneralaruba.com

Mi Dios, Mi Señor, Mi Salbador
Cu Bo amor infinito tenemi den Bo braza
Ya no tin scuridad
Unicamente Bo Luz briyando

Cu inmenso tristesa grandi na nos curason, nos ta anuncia e fayecimento di:

Harold I. Roos
Mihor conoci como "Ivan"
*08-10-1960 - †19-06-2024

Na nomber di su:
Mama: Altagracia "Chita" Bulos
Tata: †Jan Eusebio Roos
Rumannan:
Bernard y Natasha Roos-Taytelbaum
Albert Omar Roos
Altagracia Roos y Roque Maduro
Suzie y Alvan Oduber-Ching
Danielo y Lucero Ching-Sanchez
Sobrino y sobrinanan:
Farrah, Vannessa, Chris Roos y famia
Rachell, Germain, Faith Peterson y famia
Gerald, Kenrick Oduber y famia
Deidree, Leidy, Angelique Ching y famia
Tanta: Viola Frangie-Bulos
Marlin Bulos-Marrug
Primo y primanan, amigo y amiganan
Padrasto: Po Hing Ching y famia
Prima manera ruman: Yamila Bulos
Amigonan di cas:
Lies Acosta y famia
Enith Maduro y famia
Ruben y Elvira der Meer y famia
Mannon y Josette de Vries y famia
Demas famianan: Roos, Bulos, Habibe, Taytelbaum, Oduber, Ching, Maduro, Quandt, Vingal, Brokke, Sanchez, Acosta

Ta invita pa acto di entiero cual lo tuma lugar na Aurora Funeral Home diasabra 29 di juni 2024 di 9'or pa 11'or di mainta. Despues lo sali pa Santana Catolico na Playa. Nos disculpa si den nos tristesa nos por a lubida algun famia of conocir.

Despues di entiero nos no por ricibi bishita di condolencia na cas.

Aurora
Royal Pray
Funeral Home & Crematory

"Señor ta mi wardador,
mi'n tin falta di nada
Den cunucu di yerba
berde e ta ponemi sosega.
E ta hibami na awa trankil,
Pa mi bolbe haña forsa".
Salmo: 23

Nos ta anuncia fayecimento di:

Elga Rolanda Croes
*10-12-1943 - †27-06-2024

Acto di entiero lo wordo anuncia despues.

Aurora
Royal Pray
Funeral Home & Crematory

Cumana # 76 & # 44/ van Speyckstraat # 1
Oranjestad, Aruba
Telephone: (297) 588-6699
E-mail: info@aurorafuneralaruba.com

Laga tur loke ta spera mi ta bunita
Laga tur locual cu mi encontra na caminda ta bunita
Laga tur locual cu mi laga atras keda bunita y
Laga esakinan termina den tur buniteza.
Autor: Cado Wever.

Cu inmenso dolor na nos curazon Pero conforme cu Dios su boluntad nos ta anuncia fayecimento di nos ser stima:

Michael Roland Dijkhoff
Cariñosamente yama "Maikel"
*31-07-1963 †22-06-2024

Na nomber di su
Mayornan:
† Alberto "Bebe" Dijkhoff y sra. Mena Dijkhoff-Laclé

Rumannan:
Albertica Dijkhoff y famia
Richard y Jennifer Dijkhoff Tromp y famia
Stanley Dijkhoff
Dennis Dijkhoff

Subrinonan stima:
Chris Dijkhoff y Vivian Dirksz y famia, Joshua Dijkhoff, Shakira Dijkhoff y Darvin Franken, Lytsy Enser, Ibsen Enser, Shawn Tromp

Tanta y omonan:
Fichi Laclé y † Violeta Laclé- Lampe y famia
Otilio Laclé y † Juana Laclé- Werleman y famia
Rafael Laclé y † Maria Laclé- Ridderstap y famia
Elviro y Monica Laclé-Torres y famia
Frida y † Chinto Werleman- Laclé y famia
Jolanda Laclé y famia
Ludwina y Maikel Drumm-Laclé y famia
† Glenda y Frenk Cornelie-Laclé y famia
Miranda y Hubert Kock-Laclé y famia
† Maria y † Wichi Koolman-Laclé y famia
Simona y † Abigael Torres-Dijkhoff y famia
† Lika y † Fechi Bareño-Dijkhoff y famia
Beatriz Dijkhoff y famia
† Chani y Clea Dijkhoff- v/d Biezen y famia
† Filomena Dijkhoff y famia
Sofia Dijkhoff y famia
Reynaldo (Adi) y Rita Dijkhoff- Werleman y famia
Rofina (Ina) y Jan v/d Kommer-Dijkhoff y famia
Pablo y Vilma Dijkhoff-Croes y famia
Edna Dijkhoff

Primo y primanan, y demas famianan na Aruba, Hulanda, Schotland, Curacao y Merca.

Amigonan stima:
Ruth Fingal, Roycelynn y Joshua Croes-Fingal, Frans y Livia Velasquez y famia, Jorge "Ollie" y Helen Dirksen y famia, Hector Gonzalez y famia,
Amigonan di campamento "Tranquilo Camping Crew"
Yolanda Verbeeke

Ta invita tur famia, amigo y bisiñanan pa compaña nos na e acto di entiero cual lo tuma lugar na Aurora Funeral Home diabierna 5 di Juli 2024 di 2'or pa 4'or di atardi, despues lo sali pa Santana Catolico Pastoor Kraanwinkel na Paradera. Nos difuntu stima lo reposa na su cas na Piedra Plat 83-C di 11'or y mey di mainta pa 1'or di atardi.

Nos disculpa si den nos tristeza nos por a lubida algun familiar of amigo.

Despues di entiero nos no por ricibi bishita di condolencia na cas.

Aurora
Royal Pray
Funeral Home & Crematory

Cumana # 76 & # 44/ van Speyckstraat # 1
Oranjestad, Aruba
Telephone: (297) 588-6699
E-mail: info@aurorafuneralaruba.com

Laga tur loke ta spera mi ta bunita
Laga tur locual cu mi encontra na caminda ta bunita
Laga tur locual cu mi laga atras keda bunita y
Laga esakinan termina den tur buniteza.

Nos ta anuncia fayecimento di:

Rosiane Lubin
Mihor conoci como: "Nain"
*20-04-1945 - †15-06-2024

Na nomber di su:

Yuinan: Samuel Pierre
Natasha Pierre

Nieto: Solaida Pierre, Aaron Mondesir, Samantha Pierre, Antoine Jenatho, Antoine Geralson

Rumannan:
Gracieuse Pierre
Jacqueline Pierre
Oles Pierre
Laguerre Pierre
Raphael Pierre
Justin Pierre
Clairmicia Pierre
Kenol Pierre
Jucie Vital

Sobrino(a)nan: Ricardo Paul, Felix Gedin, Chrislene Pierre, Beatrice Pierre, Marie-Michelle Pierre, Parolo Pierre, Yvens Pierre, Alex Pierre, Mandine Pierre, Shella Pierre, Loudia Pierre, Kevens Jhon, Kenia Roseberli, Peter Jenny, Shella Dacila, Celia Douglas, Secame Accou,

Prima: Lovana, Anna, Denise, Flerina, Monique, Loveny, Sophie, Silmene, Pouchon, Cocote,

Amiga y amigo: Viona, Jocelyne, Mimose

Famia: Evelyne Pierre Dumfries, Swinda Pierre Dumfries, Pico Dumfries, Joseph Dumfries, Famia Dumfries, Ulrick, Sr Anne, Saintil y Antoine, Mimose, Lafleur, Lismene, Alexander, Famia Bibi Arends, Famia Otmar Oduber, Famia Billy Jourdain,

Bisiñanan, amigo y amiganan, concirnan y coleganan di Trabow y demas famia na Haiti, Merca, Canada, Francia, Brazil, Chile y Holanda

Oportunidad pa condolencia: Aurora Funeral Home, Diabierna 28 di juni 2024 di 7:00 pa 9:00 pm

Ta invita pa e acto di entiero cu lo tuma lugar Diasabra 29 di juni 2024 na Aurora Funeral di 2:00 pa 4:00 pm, despues lo sali pa Santana central na Sabana Basora.

"Mi Tata a jamami y mi a bai mi cas bek. Aunke mi ta laga atras esnan cu mi ta stima, mi amor pa cada un di boso lo keda bibo den cada latido di boso curazon"

Cu dolor nos ta anuncia cu a fayece repentinamente nos tata, suegro, ruman, welo, omo:

Sr. Roberto Lorenzo Arends
*07-09-1958 - †25-05-2024

Tata: †Sr. Bruno (Tico) y Sra. Hanny Arends

Mama: †Sra. Flor Maria Larrache

Yiunan:
Ryan Arends y Adriana Maz
Brandon Arends
Cassyenne Arends

Su nieta stima: Beatrix Arends

Rumannan:
Sra. Mireya Arends y famia
Sra. Susan, Danny Albinder- Arends y famia
Sra. Astrid, Rene Hagers –Arends y famia
Sr. Otto, Lenny Koridon y famia
Sra. Agnes Koridon

Tanta: Sra.vda.Maritza Harms y famia

Omo: Sr. Ebby Arends y famia
Sr.Charly Ibarra y famia

Mama di su yiunan: Sra. Lila de Cuba, Sra. Magaly Brito

Sobrino- y sobrinanan, primo-y primanan

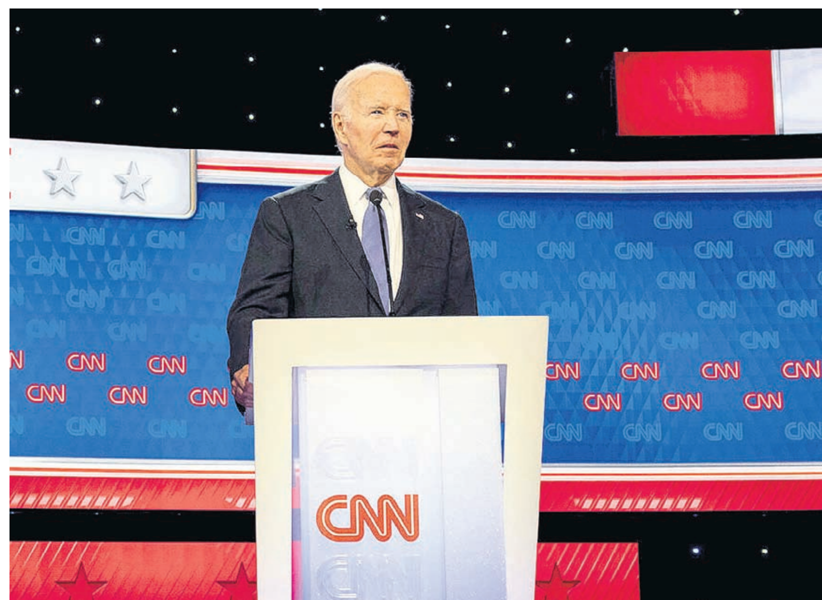
Famianan: Arends, Maz, Larrache, Albinder, Hagers, Koridon, Viada, Harms, Ibarra, Maduro, Gonzalez, Lampe, Mugnani, Chin,

Oportunidad pa condolencia ta tuma lugar: Dialuna 1 juli 2024 for di 9or pa 11or di mainta na Aurora Funeral Home. Despues pa Santana na Sabana Basora

Nos lo busca e Mirada di nos Bon dios pa asina nos por ricibi e Consuelo pa e cu partida di esun cu tanto "a stima nos y nos a stima". Disculpa nos si den nos tristeza nos por a lubida un of otro famia.

Biden su debate contra Trump ta causa preocupacion entre democratanan tocante su habilidad pa lidera e partido

(AP)—Mas cu tur cos, e aliadonan di presidente Mericano Joe Biden kier pa e demostra forsa y energia riba e escenario di debate pa asina calma preguntanan tocante su agudez mental y fisico.

Pero riba e escenario mas grandi den politica Mericano diahuebs anochi, Biden no a cumpli cu nan expectativanan. Y pa fin di e debate, e aliadonan di e presidente democratico—strategistanan di partido y votadonan—a descende den panico despues cu Biden su prestacion durante debate a ser subraya pa trompicamento di palabra, pausanan incomfortable y un estilo di papia poco poco cu tin biaha tabata dificil pa compronde. Publicamente y privadamente, democratanan a cuestiona si e partido por of mester reemplas'e como nominado presidencial contra e ex-presidente republicano Donald Trump pa e campaña di eleccion aki.

Pa awo, e pregunta mas grandi pa Biden ta si e daño ta permanente. Hopi votador no a sintonisa na un eleccion cu ainda ta mas cu cuatro luna leu. E presidente y su aliadonan ta sintando riba miyones di dollar cu ainda mester ser aloca riba aviso y infrastructura den "swing states".

E campaña di reeleccion di Biden semper tabata basa riba un riesgo cu votadornan ultimamente lo apoya un politico di 81 aña cu gradonan di aprobacion pober den un rematch cu menos Mericanonan kier. A pesar di e riesgonan, e ekipo di Biden a insisti cu e tabata unicamente posiciona pa stop Trump di regresa na e White House—manera el a haci cuatro aña pasa.

Nan tin tempo ta pronostica cu e coalicion politico di Biden lo eventualmente acepta e presidente democratico despues di ser recorda suficientemente di liderazgo caotico di Trump. Pero tin tiki señal di un confiansa asina mirando e prestacion di Biden recien durante e debate cu a laga di desea.

E sustitutonan di Biden tabata slow pa drenta e camber di prensa despues di e debate. Y ora nan a drenta porfin, nan a scapa mayoria pregunta for di prensa. En bes di esey nan a manifesta contra e lista largo di falsenan di Trump durante e debate. Entre otro, Trump no a denuncia esnan cu a ataca e Capitol dia 6 di januari 2021.

Gobernador di California Gavin Newsom, un posible candidato presidente den futuro cu tabata e sustituto mas popular di Biden a urgi pa democratanan no drenta panico. "Mi no ta kere e ta yuda. Y mi ta kere ta innecesario. Nos mester keda cu cabes na laira," Newsom a bisa den un entrevista riba MSNBC. "Bo no ta bira bo lomba djis pa via di un solo prestacion. Kico tipo di partido ta haci esey?"

Asina mes, señalnan di ansiedad tabata aparente mientras democratanan a cuminsa encurasha pa e partido busca un alternativa pa Biden. Bao reglanan actual di e partido democratico, e lo ta dificil, si no imposible, pa reemplasa Biden como e nominado di partido sin su cooperacion of sin e disposicion oficialnan di partido pa cambia su reglanan na e convencion nacional den augustus.

Rusia ta adverti cu e por tuma medida no specifica como respuesta riba vuelonan di drone Mericano riba e Lama Preto

(AP)—E minister di Defensa Ruso a ordena oficialnan pa prepara un "respuesta" pa vuelonan di drone Mericano riba e Lama Preto, e ministerio a bisa diabierna, den un advertencia aparente cu Moscu por tuma accion pa mantene aeronave di defensa Mericano leu.

E ministerio di Defensa Ruso a nota den un "intensidad creciente" di dronenan Mericano riba e Lama Preto, bisando cu nan "ta conduci inteligencia y direccion pa armanan di precision suministra pa e ehercito Ucraniano for di e paisnan den West pa atakenan riba facilidadnan Ruso."

El a nota cu "vuelonan asina ta aumenta e probabilidad di incidente envolviendo aeronave militar Ruso, cual ta aumenta e riesgo di confrontacion directo entre e aliansa y e Federacion Ruso." E ministerio a bisa cu e minister di Defensa Andrei Belousov a dirigi e Personal General pa "haci propuestanan riba medidanan di respuesta operativo pa provocacionnan." Washington y Moscu a bay den conflicto previamente tocante e asunto. Na maart 2023, un fighter jet a trece daño na un U.S. MQ-9 Reaper drone, causando e pa cay den e Lama Preto. E tabata e prome conflicto directo entre Rusia y forsanan Mericano desde e Guera Friu.

Rusia a declara areanan grandi cerca di Crimea off-limits pa biahenan. Desde e anexacion di Crimea y hopi largo prome Rusia a invadi Ucrania na februari 2022, Moscu a acusa avionnan di vigilancia Mericano di bula demasiado cerca di su fronteranan mientras tanto ignorando e notanan publica pa Rusia.

E declaracion di Rusia ayera ta sigui un atake Ucraniano riba Sevastopol durante weekend cu misilnan ATACMS traha na Merca, cual a mata cuatro y a herida aproximadamente 150, segun autoridadnan Ruso.

Oficialnan Ruso a declara cu Merca tabata directamente envolvi den e atake por medio di provee inteligencia y a adverti di tuma medidanan di represalia.

amc unicon

BOGO

WEEKEND SALE

AT SHOWROOM - DAKOTA

JUNE 28TH 29TH

9AM - 6PM

BOGO BUY ONE GET ONE FREE

ON SELECTED HOME APPLIANCES

CASH DEN 3!

SHOP NOW AND PAY THE CASH PRICE IN 3 PAYMENTS

35% DISCOUNT

ON 18 MONTHS FINANCE PLAN

10% DISCOUNT STOREWIDE

ARUBAVANDAAG®
Zaterdag 29 juni 2024 www.bondia.com Email: noticia@bon dia.com Tel: 582-7800 Fax: 582-7044

Parlementslid Misha Raymond publiceert alarmerende cijfers uit onderzoek naar kindermisbruik

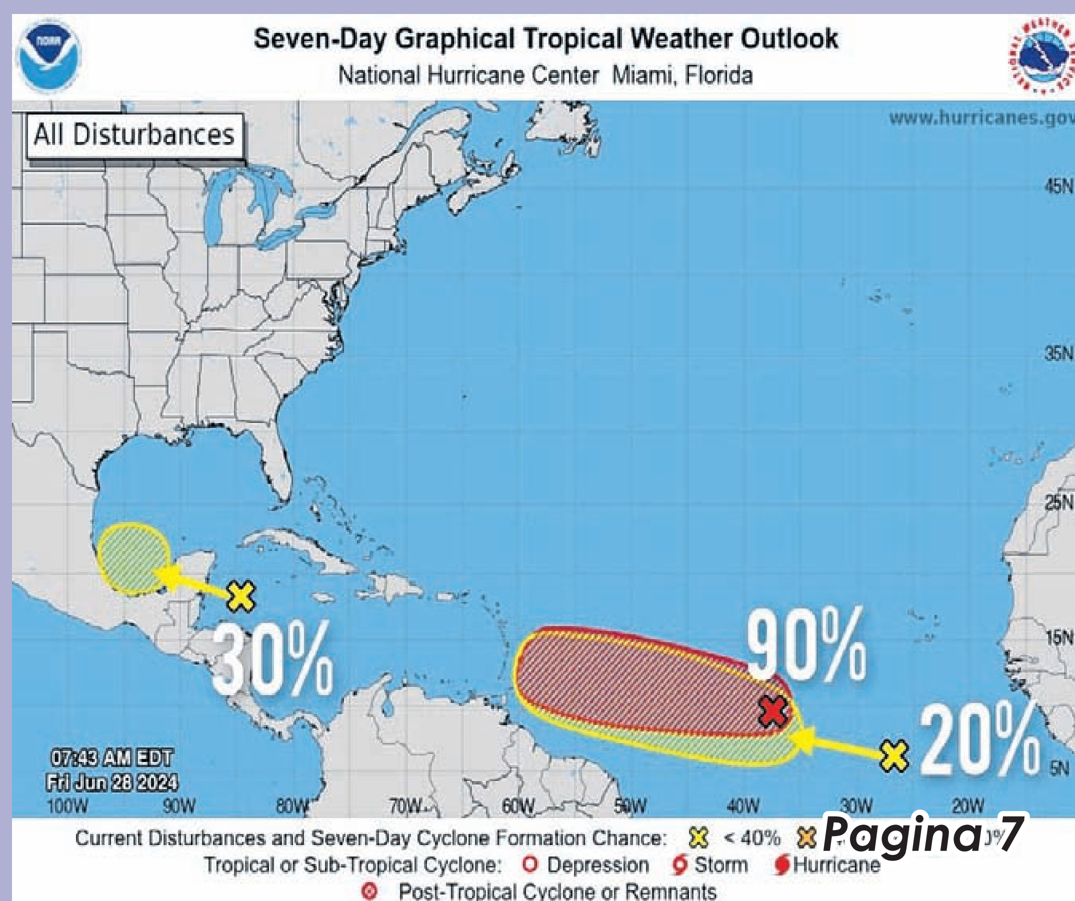
Pagina 2

Vragen blijven over betalingssysteem voor toegang tot online KvK-register

Pagina 3

Meteo Aruba houdt twee tropische golven in de gaten die Caribische regio kunnen bereiken

Pagina 7

Parlementslid Misha Raymond publiceert alarmerende cijfers uit onderzoek naar kindermisbruik

Recentelijk heeft parlementariër en fractieleider van RAIZ in het parlement van Aruba, Misha Raymond, op haar officiële Facebook-pagina bekendgemaakt dat de presentatie van PhD-kandidaat Clementia Eugene in het parlement heeft onthuld dat 80% van de kinderen in Aruba fysiek wordt mishandeld.

Raymond is voorzitter van de Commissie Sociale Zaken van het Parlement en tijdens haar presentatie heeft PhD-kandidaat Clementia Eugene benadrukt dat in Aruba 80% van de kinderen fysiek wordt mishandeld. Een cijfer dat zeker alarmerend is en om deze reden wil parlementariër Raymond actie ondernemen.

In zijn publicatie geeft de parlementariër aan dat er een digitale enquête is uitgevoerd onder 895 kinderen in de leeftijd van 12 tot 17 jaar. De gemiddelde leeftijd was 14,5. De kinderen werden willekeurig geselecteerd uit 11 middelbare scholen (73 klassen) en vertegenwoordigden alle districten van

Aruba. 77% van de kinderen is afkomstig uit Aruba.

Hij presenteerde enkele van de resultaten van het onderzoek, die als volgt zijn: 80% van de kinderen heeft fysieke mishandeling ervaren; 62,2% van de kinderen heeft emotionele mishandeling ervaren; 49,1% van de kinderen heeft ernstige fysieke mishandeling ervaren; en 20,4% van de kinderen heeft seksuele mishandeling ervaren.

Deze cijfers zijn werkelijk alarmerend en men kan concluderen dat dit niet de kinderen en jongeren omvat die niet hebben deelgenomen, maar mogelijk wel enige vorm van mishandeling hebben ervaren, en kinderen en jongeren die bang zijn om naar voren te komen en aan te geven dat ze slachtoffer zijn geweest van enige vorm van mishandeling.

Parlementariër Raymond gaf aan dat hij bezig is met het afronden van een initiatiefwet waarin de rechten van kinderen worden verankerd in de grondwet van Aruba. Een van de artikelen in de wet stelt dat een kind het recht heeft om beschermd te worden tegen alle vormen van mishandeling, inclusief seksueel misbruik.

Hij benadrukte dat het vastleggen van de rechten van kinderen in de grondwet van Aruba hun positie en rechten zal beschermen, aangezien de grondwet de hoogste wet van het land is.

De parlementariër uitte zijn spijt over de manier waarop kindermishandeling tegenwoordig wordt genormaliseerd. Hij benadrukte dat dit onacceptabel is en dat hij zal blijven strijden om de levenskwaliteit van alle kinderen op Aruba te verbeteren.

Het thema kindermishandeling is zeer actueel in de gemeenschap en op sociale media. Met enkele recente gevallen die grote reacties van burgers hebben veroorzaakt, zoals het geval van mishandeling van kinderen en baby's bij de crèche Pasa Dushi Pasa Pret, en het meest recente geval van een moeder die meldde dat een volwassen man de klas van een kleuterschool was binnengedrongen en haar kind een klap in het gezicht had gegeven.

Meer en meer gevallen komen naar voren en velen vragen zich af wat de betreffende autoriteiten, de regering van Aruba en het parlement van Aruba gaan doen om de kinderen echt te beschermen en te voorkomen dat er zoveel gevallen van mishandeling plaatsvinden.

Waarom doorgaan met de aardgasfabel...?

Onze minister belast met energiezaken is niet gecharmeerd van de opinie van het TNO in diens recente rapport over de mogelijkheden om in Aruba te komen tot hernieuwbare energie. Het is zijn goed recht om dat te vinden maar hij heeft tegelijkertijd verzuimd ook maar één valide reden te noemen voor zijn standpunt en beperkte zich tot propaganda voor het LNG-project (vloeibaar aardgas) met het Amerikaanse bedrijf Eagle LNG.

Daarbij werd de gebruikelijke geheimzinnigheid omtrent de afgesloten overeenkomst vormgegeven in een zogeheten 'Non-Disclosure Agreeement'. Hier hebben de partners in de overeenkomst besloten dat de inhoud van de overeenkomst een kwestie is waar de gemeenschap niets mee van doen heeft, zodat men ook niet kan weten wat mensen te wachten staat in de 20 jaar dat het contract zal lopen. Volgens TNO, dat kennelijk het rapport heeft mogen inzien, is het een feit dat wanneer Aruba minder gas zou afnemen, door bijvoorbeeld ontwikkelingen op het front van hernieuwbare energie, Aruba toch een hoog bedrag voor het gas moet blijven betalen. Dit zet een rem op de ontwikkeling van hernieuwbare energie want die investering financieren plus daarnaast doorbetalen voor niet gebruikt aardgas, daar hoeft niemand voor naar de universiteit om dat te begrijpen.

Daarnaast spelen nu ook andere zaken waardoor twijfels over het project in Aruba zich beginnen op te hopen. In Curaçao is het besluit genomen om het LNG-project, in grote lijnen overeenkomend met het Arubaanse project, stop te zetten Het project in Curaçao had als doel de CO2-emissie te beperken door het gebruik van gas in plaats van stookolie, maar nu is dus besloten direct in de richting van hernieuwbare energie naar oplossingen te zoeken. Het LNG-project, ook samen met dezelfde Eagle LNG, had tot doel om zowel aardgas te gebruiken voor het opwekken van energie voor het water- en energiebedrijf, als de optie van een bunkerstation voor de scheepvaart te ontwikkelen.

Dit is ongetwijfeld een bericht dat in Aruba serieus moet worden genomen. Er zullen vast de fanatiekelingen zijn, vooral binnen en rondom de regering, die nu meteen zullen reageren van: "Net goed, weer een concurrent minder op dit gebied." Dat zou natuurlijk een compleet verkeerde gedachte zijn; we zouden er goed aan doen heel goed te kijken naar de redenen waarom in Curaçao besloten is om het plan te laten vallen en dan meteen ook eens goed te kijken naar de recente ontwikkelingen op LNG-gebied in onze regio. De reden die in Curaçao is genoemd is de huidige hoge prijs voor LNG, onder invloed van de gebeurtenissen in Europa, waar naar aanleiding van de invasie in Oekraïne de aardgastoevoer uit Rusland voor een fors deel is stopgezet, met de intentie om deze helemaal te elimineren. Dit heeft geleid tot de invoer van vloeibaar aardgas uit de Verenigde Staten en andere grote internationale leveranciers. Een deel van de bijdrage van Rusland aan de wereldmarkt is daarmee verdwenen omdat het land niet beschikt over voldoende speciaal scheepsvervoer voor LNG, wat ook nog eens jaren zal kosten om te realiseren. Daar dit dus geen zaak van voorbijgaande aard is, luidt de verwachting dat die hoge prijs voor aardgas nog lange tijd realiteit zal zijn.

Dit alles is dus van invloed op de als secundair te beschouwen regionale markt in het Caribisch gebied, waar dit nu samenvalt met ongunstige factoren die vóór de invasie in Oekraïne al aanwezig waren. In 2021 heeft Bon Dia Aruba een uitgebreide analyse gewijd aan het thema van het gebruik van LNG in onze regio. Daarbij kon worden geconstateerd dat verschillende landen al jaren bezig waren op dit gebied. Dat betreft zowel productie (Trinidad & Tobago), als import en distributie van aardgas in de regio. Al jaren wordt getracht het gebruik van aardgas te stimuleren via het vervoer in ISO-containers (ter grootte van de 20-voets container), met name gericht op de kleine eilanden. Ook werd geconstateerd dat de mogelijkheden tot het vestigen van bunkerstations voor aardgas niet bijster groot waren, gezien de al aanwezige dienstverlening op dit terrein.

Die dienstverlening wordt nog verder verbeterd met de aankondiging van een van de grote actoren in de regio, Colombia, waar men verwacht dat binnenkort de status als LNG-importeur zal worden omgezet in een positie als exporteur van LNG. De export zal plaats gaan vinden in de grootste Caribische haven van het land, Cartagena. Naast de Dominicaanse Republiek, Puerto Rico, Trinidad & Tobago en Panama als bestaande opties om gas te bunkeren, is het moeilijk voor te stellen hoe een bunkerstation in Curaçao geld zou moeten verdienen. Maar, dat geldt dan in meerdere mate voor Aruba, want Curaçao heeft nou eenmaal meer scheepvaart die het eiland aandoet.
Het voorgaande leidt ons naar de vraag hoe waarschijnlijk het is dat in Aruba, zonder de component van de verkoop aan het scheepsverkeer, levering van LNG toch voor een gunstige prijs zou kunnen plaatsvinden. Dit vooral ook indien in aanmerking moet worden genomen dat een dure infrastructuur moet worden aangelegd omdat gekozen wordt voor de pijpleiding die getrokken zal worden van San Nicolas naar Barcadera. Het is ook belangrijk te kijken naar wat de gecontracteerde partner, Eagle LNG , verder in het Caribisch gebied doet. Het bedrijf is/was de beoogde partner op Curaçao, wat nu is stopgezet, om de vermelde reden. Verder zijn er maar twee partners waarmee een project is aangegaan: Aruba en Antigua. In Antigua gaat het om levering van gas op vrij kleine schaal aan het bedrijf dat water en elektriciteit produceert, zonder vermelding van de bunkeroptie.

Even terug naar het TNO-rapport; hierin was de focus kennelijk op de 'deal' die zaken op Aruba voor twintig jaar vastlegt, maar het is ons niet bekend of men ook aandacht heeft besteed aan de andere factoren in de regio die een mogelijke rol voor LNG op ons eiland verder zouden bemoeilijken. Van regeringszijde komt men nu met waterstof als alternatief, naast aardgas, wat voor een geheel nieuwe industrie zou kunnen zorgen, met een heel scala aan chemische producten. Dat klinkt heel mooi, maar daarvoor bestaan ook al initiatieven, met name in de grotere landen die over eigen gas en olie beschikken. En dat bovendien op een schaal die voor ons eiland onvoorstelbaar zou zijn. Als men deze aspecten niet in de discussie betrekt, dan blijven we zitten in de sfeer van goedkope propaganda die niets oplost.

Vragen blijven over betalingssysteem voor toegang tot online KvK-register

Recentelijk heeft de Kamer van Koophandel van Aruba (KvK) aangekondigd dat ze een betalingssysteem gaan invoeren om toegang te krijgen tot het online handelsregister, dat van kracht is geworden sinds 27 maart 2024. Dit heeft geleid tot verontwaardiging, verwarring en vragen vanuit zowel de commerciële sector als de gemeenschap van Aruba.

Advocaat Lincoln D. Gomez heeft hier publiekelijk op gereageerd via een artikel waarin hij de vraag stelt of de introductie van dit nieuwe betalingssysteem wel juridisch is. Advocaat Gomez heeft verschillende nationale ordonnanties aangehaald waaruit blijkt dat er geen wettelijke basis is vastgesteld voor het invoeren van een betaling voor het online register.

De advocaat benadrukt dat de wet voorschrijft dat er een LBHAM moet zijn om kosten in rekening te brengen voor diensten. De huidige wet dekt geen online toegang, noch de betaling van 30 florin voor een KvK-uittreksel in het Engels of Spaans, onder andere.

Volgens artikel 15 van de Handelsregisterverordening AB1991 nr. GT 15, paragraaf één, kan het bedrag genoemd in kolom drie en vier van tabel 1 worden gewijzigd door een algemene maatregel van bestuur.

Artikel 17 van dezelfde verordening geeft aan dat alles met betrekking tot de vorm en het toezicht op het handelsregister, de informatie voor inschrijving, de inschrijving zelf, het verwijderen, aanvulling en wijziging van geregistreerde informatie, en de verstrekking van kopieën en uittreksels van geregistreerde informatie, het bedrag voor al deze zaken en andere benodigde zaken voor de uitvoering van deze staatsregeling, worden geregeld door een algemene maatregel van bestuur, omdat ze niet zijn opgenomen in deze staatsregeling.

Artikel 19, paragraaf één, benadrukt dat de secretaris van de Kamer van Koophandel belast is met het toezicht op de naleving van de bepalingen die zijn vastgesteld of krachtens deze staatsregeling zijn voorgeschreven.

Handelsregisterverordening AB1989 nr. GT 87, artikel 19, paragraaf één, benadrukt dat de secretaris aan iedereen die dit wenst, een authentieke kopie en een uittreksel kan verstrekken tegen een kostprijs van Afl. 15,-. Met goedkeuring van de Kamer van Koophandel kan, indien de aanvrager hier geen bezwaar tegen heeft, een fotografische reproductie worden verstrekt in plaats van een kopie, waarvoor een bedrag van Afl. 3,- per pagina moet worden betaald.

Paragraaf twee van hetzelfde artikel geeft aan dat schriftelijke kennisgevingen over de inschrijving of niet-inschrijving van een bedrijf of feit, kunnen worden verstrekt tegen een vergoeding van 50 cent. Paragraaf vier vermeldt dat het bedrag van de vergoeding op het uittreksel of de kopie moet worden vermeld. Paragraaf acht benadrukt dat informatie zoals vermeld in de eerste en tweede paragraaf van het artikel, gratis wordt verstrekt in het belang van de staatsdienst.

Abogado Gómez benadrukt dat in de nationale ordonnanties niet wordt vermeld dat het legaal is voor de Kamer van Koophandel om kosten in rekening te brengen voor toegang tot het online handelsregister. Hij wijst er ook op dat de betaling van 30 florin voor een uittreksel in het Engels of Spaans ook niet wordt genoemd in de Handelsregisterverordening.

Naar aanleiding van de grote reacties die dit nieuws heeft veroorzaakt, heeft de Kamer van Koophandel een persconferentie gehouden om de situatie te verduidelijken en duidelijkheid te verschaffen over het gehele onderwerp.

Directeur van de Kamer van Koophandel, Martijn Balkestein, gaf aan dat de KvK wil verduidelijken waarom ze dit hebben gedaan en wat de juridische basis hiervoor is.

Volgens Balkestein is dit online handelsregister een aanvullende service die de KvK aanbiedt en geen wettelijke verplichting is, maar iets wat ze hebben gedaan om de gemeenschap een handige service te bieden om gegevens te verkrijgen, wat zeer belangrijk vinden. Bovendien merkte hij op dat dit systeem naast het papieren register werkt, waar iedereen gratis informatie kan opvragen bij de KvK.

De operationele kosten van de KvK zijn gestegen door inflatie, maar ook omdat ze een extra service willen bieden aan iedereen en daarom zijn ze begonnen met het in rekening brengen van een vergoeding voor de online registratie via hun website. Daarnaast benadrukte de instelling dat dit een noodzakelijke stap is om gegevens te beschermen en het systeem duurzaam en levensvatbaar te houden.

Wat betreft de extra kosten voor uittreksels in andere talen, voegde de directeur eraan toe dat de KvK niet verplicht is om vertalingen van uittreksels aan te bieden, omdat dit een extra service is met extra kosten. Om deze reden zijn de kosten voor vertaling van uittreksels hoger dan de 15 florin zoals vastgelegd in de wet. De extra kosten zijn bedoeld om de vertaalkosten te dekken.

Balkestein benadrukte dat volgens de Landsverordening op de Kamer van Koophandel en Nijverheid (AB 1990 no. GT29), de KvK extra kosten kan rekenen voor extra diensten die ze aanbieden, waaronder een vergoeding voor het raadplegen van het online handelsregister, en een extra vergoeding bovenop de wettelijke vergoeding van 15 florin voor vertalingen van uittreksels.

Tot slot gaf de directeur van de instelling aan dat ze niet hadden verwacht dat er vragen zouden komen over de introductie van dit systeem, gezien het feit dat de Kamers van Koophandel in Nederland, Bonaire of Sint Maarten bijvoorbeeld ook een vergoedingssysteem hebben. Hij benadrukte ook dat de vergoeding die de Kamer van Koophandel van Aruba in rekening brengt lager is in vergelijking met die van de Kamers van Koophandel in Nederland, Bonaire of Sint Maarten.

Aruba Vandaag heeft contact opgenomen met de minister van Economische Zaken, Communicatie en Duurzame Ontwikkeling om te vragen of de Kamer van Koophandel de toegang tot het online handelsregister kan beperken en of ze daadwerkelijk een juridische basis hebben om het betalingssysteem voor toegang tot het online handelsregister in te voeren. Op het moment van onze deadline hebben we geen antwoord van de minister op deze vragen ontvangen.

meer dan Afl.	doch niet meer dan Afl.	voor eerste inschrijving Afl.	jaarlijks na het jaar van inschrijving Afl.
-,-	5.000,-	96,-	96,-
5.000,-	10.000,-	96,-	96,-
10.000,-	25.000,-	96,-	96,-
25.000,-	50.000,-	120,-	120,-
50.000,-	100.000,-	165,-	156,-
100.000,-	200.000,-	210,-	175,-
200.000,-	500.000,-	350,-	245,-
500.000,-	1.000.000,-	700,-	280,-
1.000.000,-	2.000.000,-	1.500,-	600,-
2.000.000,-	3.000.000,-	1.500,-	750,-
3.000.000,-	4.000.000,-	1.500,-	900,-
4.000.000,-	5.000.000,-	1.500,-	1125,-
5.000.000,-	en meer	1.500,-	1275,-

Taken van directeur van Post Aruba NV tijdelijk overgedragen aan mevrouw Esther Gomes en de heer Ramoncito Croes

Post Aruba N.V. verkeert al vele jaren in financiële moeilijkheden en moet worden gereorganiseerd om het bedrijf financieel en operationeel stabiel te maken.

In het kader van de reorganisatie van Post Aruba N.V. werd afgelopen vrijdag aangekondigd dat, terwijl het proces om een nieuwe directeur voor Post Aruba N.V. te zoeken wordt gestart, de taken van de directeur van Post Aruba N.V., de heer Guillermo Raymond, tijdelijk zullen worden overgedragen aan mevrouw Esther Gomes en de heer Ramoncito Croes, volgens een persbericht van minister Geoffrey Wever.

Mevrouw Esther Gomes is momenteel juridisch manager bij Post Aruba N.V. en de heer Ramoncito Croes is momenteel operationeel manager.

"Ik wil de heer Guillermo Raymond bedanken voor zijn 40 jaar dienst bij Post Aruba N.V.," benadrukte de minister.

Het Ministerie van Economische Zaken, Communicatie en Duurzame Ontwikkeling zal de gemeenschap op de hoogte houden van de ontwikkelingen bij Post Aruba N.V.

'Flexibiliteit' in de politiek definieert de ministeries, niet de wet...

Het recente voorstel van de Raad van Advies (RvA) aan de regering om enige logische structuur te handhaven in de verdeling van ministeriele taken, verwijst in feite naar een thema dat al jaren speelt. Sinds de tijd dat diverse kabinetten een aanvang hebben gemaakt met het afwijken van de originele takverdeling tussen de ministeries, daterend uit 1986, hebben we kunnen meemaken dat om de vier jaar zich een politiek spelletje ontwikkelt waarbij heel wat zaken niet meer worden beschouwd als vast onderdeel van een bepaald ministerie, maar tot element zijn verworden in de onderhandelingen waar persoonlijke voorkeuren van de kandidaat-ministers en hun partijen uiteindelijk de doorslag geven.

Dat de Raad van Advies vanwege het behoud van 'decorum' de zaken niet echt bij de naam noemt is te begrijpen maar die vrijheid hebben wij wel, dus, bij deze. Meer dan eens hebben we dit spel met de ministeries een politieke 'grabbelton' genoemd, waar men in kan graaien en de geschenken uit kan halen die men wil hebben. Enig verschil met de echte grabbelton is natuurlijk dat een kind zich tevreden moet stellen met wat er uit de ton wordt gehaald, terwijl het bij de politieke onderhandelingen juist gaat om het vasthouden aan de beoogde cadeaus die men zichzelf toedicht. Hetgeen dus leidt tot de verdeling tussen ministeries waarbij zinvolle overwegingen compleet zoek zijn. En daar het ook de gewoonte is geworden om de Landsverordening Instelling Ministeries naar eigen inzicht van elk kabinet aan te passen, is de oorspronkelijke doelstelling van die wet geheel verloren gegaan.

Bij herhaalde gelegenheid heeft dit medium gewezen op de absurditeit van combinaties die gespeend blijken van enige logica, zoals de toewijzing van de toelating van vreemdelingen aan het ministerie belast met arbeid. De 'logica' die hier wordt gehanteerd is dat nu het arbeidsadvies onder dezelfde minister valt die ook verantwoordelijk is voor de afgifte van de verblijfsvergunning..., lekker handig, toch? In hun haast om de ene tegemoet te komen is men vergeten dat de toelating van vreemdelingen valt onder een wet die verder vol elementen zit die strikt gebonden zijn aan de verantwoordelijkheden van de ander, namelijk de minister van justitie. Het is niet voor niets dat jarenlang de integrale uitvoering van de Landsverordening Toelating en Uitzetting de exclusieve verantwoordelijkheid was van de minister belast met justitie, totdat..., het politieke opportunisme anders besloot. Om de huid te redden van een minister van justitie, die Nederland liever zag gaan dan komen, werd de tussenoplossing gevonden van het plaatsen van de toelating van vreemdelingen onder de collega van infrastructuur en planning. Vanaf dat moment was toelating van vreemdelingen 'free game' en werd dit niet meer gezien als een vaste justitiële taak, ondanks de problemen die ontstonden vanwege het feit dat andere taken, zoals de uitzetting van vreemdelingen, terecht bij het ministerie van justitie zijn gebleven.

Maar er waren nog meer van dit type merkwaardigheden. Een ervan wordt ook door de RvA vermeld en heeft te maken met de toewijzing van het beleid inzake 'integriteit' aan een andere ministerie in plaats van Algemene Zaken. Dit heeft geen totaal geen zin omdat integriteit als thema behoort tot de toezichttaken van de premier, in diens hoedanigheid van minister van algemene zaken. Daarnaast, zoals ook opgemerkt door RvA, blijft iedere minister verantwoordelijk voor integriteit binnen hun ministerie, als onderdeel van het streven naar 'good goverance' waarvoor men individueel verantwoordelijk blijft. Het absurde spelletje dat nu plaatsvindt is dat wanneer een minister kritiek krijgt vanwege gebeurtenissen of incidenten in zijn ministerie men met een brede grijns verwijst naar de minister speciaal belast met het thema als ministeriële taak. Wat ook nog bijdraagt tot deze situatie is dat in het algemeen de lokale pers de verantwoordelijke ministers niet, of niet voldoende, eraan herinnert dat zij verantwoordelijk blijven voor zaken van (het ontbreken) van integriteit binnen hun ministeries.

Een van de argumenten die gebruikt wordt om de keuze van bepaalde combinaties van portefeuilles te rechtvaardigen is de veronderstelde relatie tussen die overheidstaken die men op het oog heeft. Dat is even makkelijk als belachelijk want het zoeken naar relaties tussen taken of thema's zal altijd wel tot resultaat leiden. Als het goed is om te zeggen dat een minister van justitie ook de portefeuille van sociale zaken moet behartigen omdat hij dan een goed zicht kan hebben op zijn 'cliënten' of potentiële cliënten, dan is dat een behoorlijk kromme redenering. Er zijn juist argumenten om sociale zaken bij een ander ministerie onder te brengen, omdat maar een deel van de taken te maken heeft met cliënten die in aanraking gekomen zijn of nog komen met justitie. Zo kan die andere minister dan een eigen visie op sociale zaken hebben waarbij het niet de relatie met justitie die de toon van de muziek bepaalt.

We kunnen begrijpen dat het voorstel van de Raad als uitgangspunt logica en rede heeft. Dat is te waarderen en bovendien wordt niet minder verwacht van een hoog college van staat. Echter, we weten nu al dat dit kabinet, noch de daaropvolgende kabinetten, deze praktijk van politiek opportunisme zullen verlaten. Zij zullen beargumenteren dat dit hen zal hinderen in hun 'politieke flexibiliteit' die noodzakelijk wordt geacht om te komen tot kabinetsformatie. Zij hebben geen gelijk, of wellicht alleen maar het 'gelijk' van degene die oplegt, maar het zou wel goed zijn hen eraan te herinneren dat de ervaring is dat het spelletje met de grabbelton zich ook voordoet bij de formatie van kabinetten uit één enkele partij... Naar ons inzicht is het politiek opportunisme om ministeries te definiëren naargelang het hen uitkomt een blijvend verschijnsel, ondanks de alarmkreten die af en toe mogen klinken, zoals in dit geval van de Raad van Advies. Daarmee is, zoals eerder gesteld, de van toepassing zijnde landsverordening grotendeels een inhoudsloze formaliteit geworden.

Baby en oudere geëvacueerd in Parkietenbos en Simeon Antonio vanwege rook van brand

Op 21 juni vond er een explosie plaats bij Daltra in Barcadera. Het was echter niet een brand zoals enkele jaren geleden, en er was ook weinig informatie over wat er precies was gebeurd. Maar op 22 juni rond vijf uur ontving de brandweer een melding van een brand achter Ecotech in Barcadera, waardoor de politie door de straten van de buurten Cas Paloma, Parkietenbos en Simeon Antonio reed om de bewoners te waarschuwen en te evacueren.

De bewoners in de buurt waren zich van niets bewust, velen sliepen nog. Sommigen werden wakker omdat de rookgeur hun huizen begon binnen te dringen. Toen ze naar buiten gingen, werden ze geconfronteerd met een dikke, blauwe mist die de wegen en huizen van de buren bedekte.

Een politieauto reed met de sirene aan door de straten om de bewoners te waarschuwen en hen dringend te verzoeken te evacueren. Verschillende families met baby's en ouderen volgden de oproep en evacueerden hun huizen. De rook en de stank bleven de buurten beïnvloeden tot in de middaguren.

De meest getroffen buurten waren Cas Paloma, een deel van Mahuma, Parkietenbos en Simeon Antonio. Het gebied van Bucutiweg kreeg geen rook te verduren, maar wel de geur van verbranding, totdat de wind draaide.

Leden van Stichting Parkietenbos spraken met verschillende getroffen families. Ze dringen er bij de regering op aan te stoppen met de activiteiten voor afvalverwerking in Barcadera en Ser'i Teishi. "De stortplaats werd gesloten en een andere werd geopend aan de weg in Barcadera, dat kan niet, dat is niet eerlijk voor ons die al zoveel jaren lijden. We hadden gehoopt dat met de sluiting van de stortplaats alle overlast zou stoppen. Maar nu hoopt zich afval op achter Ecotech en het vliegt in brand, wat is er veranderd?" zo klaagden de bewoners.

Er waren families die niet konden evacueren en de rook en stank moesten blijven verdragen. Degenen die vroeg naar hun werk in hotels en andere plekken moesten, vertrokken eerder om aan de rook te ontsnappen, maar lieten hun families achter in de verstikkende en gevaarlijke situatie. Onder de brand was er nog een andere afvalberg op een ander terrein dat blijkbaar niet van Ecotech was. Als ook die in brand was gevlogen, zou de situatie veel tragischer zijn geweest voor de bewoners van de buurten.

Een woordvoerder van de brandweer zei dat als ze vroeg in de brand zouden hebben ingegrepen, er meer rook zou zijn geproduceerd en het langer zou hebben geduurd om het te blussen. Desondanks vertelden de bewoners dat hun huizen vol rook stonden, hun ogen prikten en ze ademhalingsproblemen hadden, en dat alles in hun huis naar rook stonk. Op de foto's is te zien dat de brand inmiddels onder controle is, maar op de foto's en video's die door sommige media en zelfs met drones zijn gepubliceerd, is te zien hoe groot de brand was en hoeveel rook de buurten beïnvloedde.

Fundacion Alzheimer Aruba met een seminar om de gemeenschap bewust te maken van preventie van ouderenmishandeling

Fundacion Alzheimer Aruba organiseert lezingen om de gemeenschap bewust te maken van preventie van ouderenmishandeling in het kader van 23 jaar resolutie van de Verenigde Naties, die elk jaar op 15 juni deze datum herdenkt, om zo de afwijzing van mishandeling van ouderen te laten zien, wat een schending van de mensenrechten vormt.

Volgens de Verenigde Naties wordt geschat dat tussen 2019 en 2030 het aantal mensen van 60 jaar en ouder met 38% zal toenemen, van een miljard naar 1,4 miljard, waarmee ze het aantal jongeren wereldwijd zullen overtreffen; en deze groei zal sneller plaatsvinden in ontwikkelingslanden, wat vereist dat er meer aandacht wordt besteed aan de specifieke uitdagingen die ouderen treffen, ook op het gebied van mensenrechten.

Mishandeling van ouderen is een sociaal probleem dat zowel in ontwikkelingslanden als in ontwikkelde landen bestaat. Hoewel de omvang van ouderenmishandeling niet bekend is, zijn het sociale en morele belang ervan onbetwistbaar. Om deze reden vereist het probleem een mondiale, veelzijdige reactie gericht op de bescherming van de rechten van ouderen.

Tijdens het eerste seminar, dat plaatsvond op 15 juni over bewustwording en preventie van ouderenmishandeling, werd aangegeven dat 1 op de 10 ouderen slachtoffer is van ouderenmishandeling. Dit verhoogt het sterfterisico met 40% en de meeste van deze gevallen vinden plaats in en rondom het huis.

Helaas worden veel gevallen niet gemeld vanwege angst, schaamte of gebrek aan kennis. Deze statistiek benadrukt de dringende noodzaak voor actie en interventie. De prevalentie en impact van mishandeling van ouderen is iets waar iedereen zich zorgen over moet maken. Dit omdat deze vormen van mishandeling zowel fysiek als emotioneel ernstige en langdurige gevolgen kunnen hebben voor het welzijn en de kwaliteit van leven van een persoon. Het vernietigt hun vertrouwen, vermindert hun eigenwaarde en vergroot de sociale isolatie van de oudere.

Hierin werd aandacht besteed aan wat ageïsme en ouderenmishandeling zijn, financiële uitbuiting vanuit het oogpunt van een advocaat, hoe het Arubaanse politiekorps kan bijdragen aan veiligheid en preventie van ouderenmishandeling door middel van wijkpolitie en ouderenmishandeling in de praktijk van de volksgezondheid op Aruba.

Ageïsme beïnvloedt de manier waarop mensen denken, voelen en handelen tegenover anderen en zichzelf in relatie tot leeftijd. Het vormt een krachtige belemmering voor de ontwikkeling van geschikte beleidsmaatregelen en programma's voor zowel ouderen als jongeren, met diepgaande negatieve gevolgen voor de gezondheid en het welzijn van ouderen. De Wereldgezondheidsorganisatie heeft de campagne "Combat ageïsme" gelanceerd, die beoogt de discussie over leeftijd en veroudering te veranderen en te helpen een wereld voor alle leeftijden te creëren.

Deze serie van seminars is bedoeld om bewustwording te creëren over mishandeling van ouderen, waaronder informatie over wat onder ouderenmishandeling valt en hoe dit kan worden voorkomen, zoals verwaarlozing door verzorgers, financiële uitbuiting, emotioneel/psychologisch misbruik.

Deze misstanden veroorzaken een alarmerend probleem in onze gemeenschap. Deze serie van seminars dient als voorloper van een Nationaal Strategisch Plan om dergelijke misstanden te voorkomen.

Deze seminars waren open voor het publiek en waren gericht op ouderen, hun families, verzorgers thuis en in instellingen, en degenen die zorg en bijstand verlenen aan ouderen in het algemeen, inclusief ouderen met een of andere lichamelijke gezondheidsaandoening, mentale mishandeling van ouderen, neurocognitieve aandoeningen en neurodegeneratieve ziekten, zoals de ziekte van Alzheimer.

Tijdens het tweede seminar was Drs. Melva Croes-Yánez, neuropsycholoog, aanwezig, die inging op het neuropsychologische aspect van financiële besluitvorming bij ouderen.

Mr. Dr. Alida Marval, jurist, besprak een betrouwbaar systeem om om te gaan met ageïsme en ouderenmishandeling en breidde haar presentatie uit van het eerste seminar.

Clarisca Velasquez, wijkagent, ging verder in op het werk dat het KPA recentelijk heeft uitgevoerd voor slachtoffers van ouderenmishandeling, met de nadruk op preventie van ouderenmishandeling en het aspect van preventie.

Ook Ralph Yarzagaray, die als notaris fungeert, besprak de uitdagingen die hij in zijn praktijk tegenkomt in verband met ouderenmishandeling en hoe de notaris wettelijke manieren kan voorstellen om ouderenmishandeling te voorkomen.

Met het thema "Ouderen in het vizier tijdens noodsituaties" op de Dag van Bewustwording van Ouderenmishandeling dit jaar, wordt de dringende noodzaak om ouderen te beschermen en bijstand te verlenen tijdens crisistijden benadrukt.

Er zijn verschillende manieren om mishandeling van ouderen te definiëren, detecteren en oplossen, waarbij rekening moet worden gehouden met de culturele context. Bijvoorbeeld, in sommige landen worden oudere weduwen gedwongen opnieuw te trouwen, terwijl in andere landen oudere vrouwen die alleen wonen beschuldigd worden van hekserij. Vanuit een gezondheids- en sociaal perspectief, als de primaire zorg- en sociale diensten niet goed zijn voorbereid om het probleem te detecteren en op te lossen, zal ouderenmishandeling verborgen blijven.

Aruba vs Canarische Eilanden: Hoe een ongecontroleerd toerismemodel de lokale bevolking en bezoekers beïnvloedt

Afgelopen april demonstreerden duizenden mensen op de Canarische Eilanden, gelegen in Spanje, tegen een model van massatoerisme. De demonstranten zijn ervan overtuigd dat dit het archipel overweldigt, en ze vragen om een beperking van het aantal toeristen en een stop op wat zij beschrijven als ongecontroleerde toeristische ontwikkeling, die schadelijk is voor het milieu en de bewoners. Kan Aruba een les trekken uit deze situatie?

De protesten, die door de Spaanse pers als historisch werden bestempeld, vonden plaats op acht eilanden die de regio vormen. Ze klagen dat het ongecontroleerde toeristische ontwikkelingsmodel heeft geleid tot een toename van kortetermijnverhuur en de bouw van hotels, wat de woonlasten voor de bewoners verhoogt. Ze zijn echter niet tegen de toeristische sector, die 35% van de economie van de Canarische Eilanden vertegenwoordigt.

Volgens officiële gegevens bezochten in 2023 13,9 miljoen toeristen de belangrijkste eilanden, wat zes keer de bevolking van de eilanden, die 2,2 miljoen bedraagt, betekent.

De demonstranten benadrukken dat ze een duurzaam model willen dat rekening houdt met de milieueffecten, zoals watertekorten in een steeds warmer wordend klimaat, en minder druk uitoefent op de kosten van levensonderhoud en huisvesting.

In 2023 liep 34% van de mensen op de Canarische Eilanden risico op armoede of sociale uitsluiting, het op één na hoogste cijfer van Spanje na Andalusië, volgens het Nationaal Instituut voor Statistiek van het Europese land (INE).

Japan is een ander voorbeeld. Gisteren publiceerden verschillende internationale media dat "Japan toerisme wil, maar minder." Ook dit land worstelt met massatoerisme. Voorheen ontving Japan gemiddeld 3 miljoen toeristen, maar dit cijfer steeg tot 25 miljoen bezoekers en kan dit jaar zelfs oplopen tot 33 miljoen, wat "te veel" is volgens de regering.

De situatie op Aruba is vergelijkbaar met die op de Canarische Eilanden. De uitdrukking "Meer is niet beter" heeft zijn prijs, waarbij de aanhoudende toeristenaantallen zowel de toeristische ervaring van de bezoekers als de levenskwaliteit van de lokale bevolking aantasten.

Wat betreft dichtheid en intensiteit heeft Aruba 11.451 bezoekers per km², een cijfer dat aanzienlijk hoger is dan de 2.167 bezoekers per km² van de Canarische Eilanden.

Aruba heeft 19,6 bezoekers per inwoner per jaar in vergelijking met 7,4 bezoekers per inwoner per jaar op de Canarische Eilanden. Zowel de dichtheid als de intensiteit van het toerisme op Aruba in vergelijking met de Canarische Eilanden moet worden gezien als een "ernstig waarschuwingssignaal" volgens de analyse van natuurbeschermers zoals van Aruba Birdlife Conservation in de afgelopen maanden.

Het "tipping point" van de toeristische uitgaven op Aruba, "het optimale punt", werd bereikt met 8 bezoekers per inwoner per jaar. Dit aantal is nu verdubbeld tot 19,6, waardoor "het toerisme op Aruba in een staat van afnemend rendement is beland," aldus Aruba Birdlife Conservation.

ARUBA versus The Canary Islands
RED FLAGS

	Canary Islands	Aruba
Number of inhabitants	2,200,000	105,000
Area	7477 km²	180 km²
Number of inhabitants per km²	294 inh./km²	583 inh./km²
Number of visitors 2023	16,200,000	2,061,224
Number of Visitors per km²	2,167	11,451
Number of visitors per inhabitant per year	7.4	19.6

Desondanks vragen ze zich af wat de belangrijkste bedreigingen zijn waarmee Aruba wordt geconfronteerd door een massatoerismemodel. Milieuvervuiling, overmatig gebruik van hulpbronnen (stroomstoringen), problemen met afvalbeheer (RWZI), schade aan ecosystemen (UTV), druk op de vastgoedmarkt waardoor woningen minder toegankelijk zijn voor de lokale bevolking, een verslechtering van de levenskwaliteit (overvolle stranden, geluidsoverlast, verkeer, stijgende kosten van levensonderhoud), zonder de verlies van lokale cultuur te vergeten. "Het altijd prioriteren van toerisme verslechtert onze unieke identiteit en culturele tradities."

In januari sloegen ze alarm over de situatie van soorten op Aruba, zoals de Prikichi en de Shoco, in een bericht getiteld 'Evenwicht verloren in het paradijs'. Ze wijzen erop dat het toeristische model van Aruba: het eiland in het Caribisch gebied een tegenstelling vertoont die zowel ecologen als economen raakt. Bekend om zijn prachtige stranden en cultuur, heeft Aruba ook een minder bekende maar even belangrijke schat: zijn unieke vogelsoorten, de Shoco, die in 2012 werd uitgeroepen tot nationaal symbool, en de Prikichi, die in 2017 werd uitgeroepen tot nationale vogel van Aruba. Deze endemische ondersoorten zijn nu het embleem van een dringende conservatiecrisis. De precaire situatie van de Shoco en de Prikichi is een harde herinnering aan de bredere milieuproblemen waarmee Aruba wordt geconfronteerd, waarbij menselijke interventie, die vroeger ver weg leek, nu essentieel is voor hun overleving. Kweekprogramma's zijn niet alleen nuttig, maar noodzakelijk om hun uitsterven te voorkomen.

Voor Aruba Birdlife Conservation neemt de spanning veroorzaakt door massatoerisme steeds meer toe, niet alleen voor de lokale bevolking. Ook onze bezoekers vragen om een duurzamer toeristisch model.

Waarom kan Aruba niet leren van de Canarische Eilanden, Venetië, Barcelona of Amsterdam, die ook hun stem hebben verheven tegen het ongecontroleerde toerismemodel?

Is het niet tijd om te overwegen capaciteitslimieten voor bezoekers in te voeren? Is de nieuwe slogan niet "Waarde boven volume"? Of moet de toeristische sector ook laten zien wat er kan gebeuren en wachten tot er meer schade wordt aangericht voordat er een serieuze koerswijziging wordt overwogen? Aruba Birdlife Conservation vraagt zich dit af.

Tens of thousands protest against Canary Islands' 'unsustainable' tourism model

Organisers say 50,000 turn out to call for limit on tourist numbers, saying model makes life unaffordable and puts strain on resources

People take part in a protest to demand an urgent rethink of the Canary Islands' tourism model, in Fuerteventura, Canary Islands, on Saturday. Photograph: Carlos de Saá/EPA

THE OBSERVER – Spain

Tens of thousands protest against Canary Islands' 'unsustainable' tourism model.

Tens of thousands of people are protesting across the Canary Islands to call for an urgent rethink of the Spanish archipelago's tourism strategy and a freeze on visitor numbers, arguing that the decades-old model has made life unaffordable and environmentally unsustainable for residents.

The protests, which are taking place under the banner *"Canarias tiene un límite"* – The Canaries have a limit – are backed by environmental groups including Greenpeace, WWF, Ecologists in Action, Friends of the Earth and SEO/Birdlife.

"We've reached the point where the balance between the use of resources and the welfare of the population here has broken down, especially over the past year," said Víctor Martín, a spokesperson for the collective *Canarias se Agota* – The Canaries Have Had Enough – which helped to coordinate protests on Saturday across the eight islands.

April 20, 2024

Het minimumloon blijven aanpassen…Of ook andere alternatieven zoeken…?

Ons minimumloon is momenteel Afl. 1986,20 per maand, hetgeen toch geen indruk zal maken op degenen die hiervan moeten leven. De kosten van levensonderhoud zijn gigantisch hoog en de cijfers om dat aan te tonen zijn voorhanden. Maar, voordat we die discussie opstarten, hoe staan we er eigenlijk voor, in vergelijking met de regio waarvan we deel uitmaken? Per slot van rekening heeft het merendeel de toeristische sector als de belangrijkste sector, in ieder geval een van de belangrijkste en zijn dus concurrenten.

Ons minimumloon is in Amerikaanse dollars $ 1103,40 per maand. Per uur is dat ca. US$ 6,43 per uur, op basis van 40 uur per week. Wie staan er beter voor dan wij? Dat zijn de Amerikaanse eilanden in het Caribisch gebied, Puerto Rico en de Amerikaanse Maagdeneilanden, met een minimumloon van US$ 10,50 per uur. Op basis van 40 uur per week is dat iets meer dan US$ 1800, dus bij wijze van spreken in dollars bijna wat wij in florin hebben. Behalve de genoemde eilanden wordt het moeilijk andere eilanden te ontdekken die tot ons niveau reiken. Een van de eilanden die tot US$ 6 per uur komen is Anguilla. Een andere die op ons niveau zit: de Bahama's, waar het minimumloon BSD 6,50 per uur is, waarbij de lokale dollar pariteit kent met de VS-dollar. Barbados heeft een positie daar tussenin met US$ 4,25 per uur (US$ 736 per maand). Anderen zitten aanmerkelijk lager zoals Grenada (US$2,70 per uur); St Kitts & Nevis (US$ 3,98 per uur).
Dan de grotere landen in de regio die sterk op het toerisme georiënteerd zijn: Dominicaanse Republiek (US$ 307 per maand) en Jamaica (US$ 417 per maand). Sint-Maarten zit ongeveer op ons niveau: minimumloon op US$ 1000,- (NAF 10,40 per uur).

Nog meer vergelijkingen? De landen op het Amerikaanse continent met de hoogste minimumsalarissen: Costa Rica (US$ 603), Uruguay (US$ 540), en Chile (US$ 475), alle per maand. Maar nu de andere kant van de medaille, de kosten van levensonderhoud die met dit loon moeten worden bestreden. Natuurlijk heeft niet iedereen het minimumloon, maar de groep die net iets meer krijgt dan het minimumloon is groot. Uit de publicaties van het CBS blijkt dat de basisbehoeften voor een alleenstaande Afl. 2615 bedragen, wat een tekort oplevert, vergeleken met het minimumloon, van Afl. 629 per maand. Wanneer men een vergelijking maakt met 2019 dan kunnen we zien dat in vijf jaar tijd het minimumloon met Afl. 171,- is toegenomen terwijl de kosten van levensonderhoud met Afl. 332,- zijn gestegen, bijna twee keer zo hard als de loonstijging.

Conclusie: de kloof tussen minimumloon en kosten van levensonderhoud wordt steeds breder, maar dat wisten we al. De kardinale vraag is: wat kan men doen en wat gaat men doen? We verwijzen hierbij niet alleen aan wat de overheid kan of wil ondernemen; er zijn meer algemene vragen die gericht worden aan de hele privé sector, zoals bijvoorbeeld: is het mogelijk de arbeidsproductiviteit verder op te schroeven door de wijze van produceren aan te passen zodat men met minder mensen, maar wel met een beter salaris, kan gaan werken? Er ligt hier een grote verantwoordelijkheid voor iedere ondernemer om hun eigen oplossing te zoeken. Als dat niet wordt gedaan dan snijdt het mes van de andere kant: je krijgt dan employees die bijbaantjes aannemen om te overleven en dus niet normaal presteren vanwege de vermoeidheid. We kunnen deze situatie moeilijk collectief blijven negeren.

Vanuit de overheid zal niet eens worden overwogen om het minimumloon drastisch op te schroeven om de genoemde kloof te dichten, wat we wel kunnen begrijpen omdat salarisverhoging ons onmiddellijk drijft in de richting van hogere prijzen waarmee de bedoelde intentie van betere koopkracht wordt ontkracht. Maar, kunnen we niet bijvoorbeeld iets doen aan het openbaar vervoer? Wie maakt eigenlijk gebruik van het openbaar vervoer? Al diegenen die echt geen auto kunnen betalen, anders hadden ze allang een gekocht. Als we de recente berichten volgen blijkt alweer dat de nationale busonderneming Arubus NV het hoofd niet boven water weet te houden, hoewel wat van de burger aan prijzen wordt gevraagd al behoorlijk heftig is. De conclusie die meestal wordt getrokken is dat dan nog meer per rit moet worden gevraagd om het bedrijf rendabel te maken, maar is dit dan wel de juiste oplossing? Naar ons inzicht niet, men zou de zaak ook anders kunnen bekijken. Als we niet binnenkort honderdduizend privé auto's op de weg willen zien, moeten we dan niet investeren in beter en uitgebreider openbaar vervoer? Maar hoe dan, met of zonder subsidies? Het is wel mogelijk iets te ondernemen, als we een onderscheid maken tussen het subsidiëren van slecht management en het investeren om de dienstverlening te verbeteren en uit te breiden, wat kan leiden tot het tegengaan van meer auto's op de weg, wat ons ook scheppen geld kost. Met het verbeteren van de dienstverlening doelen we bijvoorbeeld op de situatie die al jaren bestaat waarbij de werknemers die 's ochtends vroeg uit San Nicolas en omstreken vertrekken om in de hotelzone te gaan werken, meteen door kunnen reizen zonder een tussenstop en overstap in Oranjestad te moeten maken. Is deze situatie inmiddels al aangepakt? Ook moet rekening worden gehouden met het verschijnsel 'illegale taxi' dat opkwam omdat enerzijds er zoveel illegale personen aanwezig zijn op het eiland en anderzijds het openbaar vervoer zo gebrekkig is dat dit gelegenheid biedt aan informele bedrijven in de sector.

Aruba moet op diverse niveaus beginnen met 'outside the box' ideeën te ontwikkelen om de kloof tussen minimumlonen en kosten van levensonderhoud van verschillende kanten aan te pakken; het probleem van duur vervoer voor degenen die de laagste inkomens hebben is er maar één van.

Meteo Aruba houdt twee tropische golven in de gaten die Caribische regio kunnen bereiken

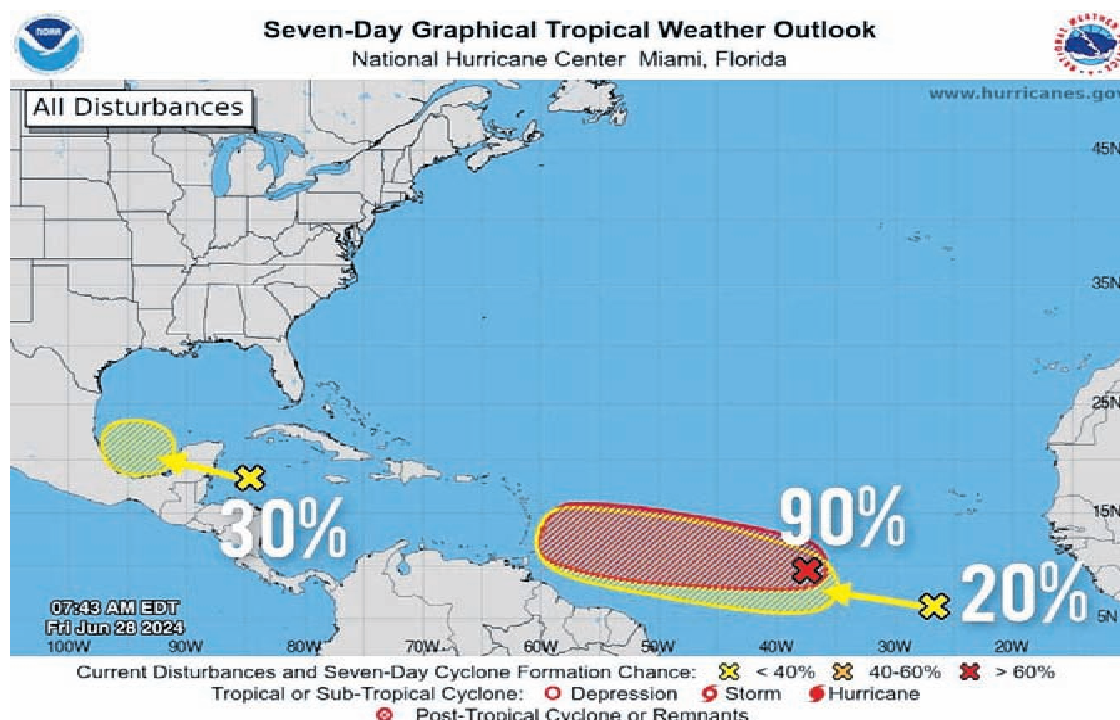
Het orkaanseizoen is in volle gang en tot nu toe heeft Aruba nog geen significante effecten gevoeld, alleen wat regen daar. Recentelijk is bekend geworden dat Meteo Aruba twee tropische golven in de gaten houdt die zich kunnen ontwikkelen tot stormen en die de Caribische regio kunnen binnenkomen en effect kunnen hebben op Aruba.

In het Centraal Tropisch Atlantisch gebied bevindt zich systeem AL95, een lagedruksysteem dat zich ongeveer 1400 mijl ten oostzuidoosten van de Windward-eilanden bevindt, dat steeds beter gedefinieerd raakt en waarbij de regen- en onweersactiviteit ook georganiseerder wordt.

Als deze trend zich voortzet, zal waarschijnlijk binnenkort een tropische depressie ontstaan. Verwacht wordt dat dit systeem naar het westen zal bewegen met een snelheid van 15 tot 20 mph en in de buurt van de Windward-eilanden zal komen tegen het einde van dit weekend. Waarschuwingen voor orkanen of tropische stormen kunnen vereist zijn voor delen van de regio.

Deze tropische golf heeft een kans van 90% op ontwikkeling en zal binnen enkele dagen de Caribische regio bereiken. De exacte koers is nog niet bekend.

In het gebied van het Oostelijk Tropisch Atlantisch bevindt zich een andere tropische golf, ongeveer 100 mijl ten zuidwesten van de Kaapverdische eilanden, die onweersbuien en ongeorganiseerde regen produceert. Enige langzame ontwikkeling van dit systeem is mogelijk in de komende week, terwijl het zich over het algemeen naar het westen beweegt met een snelheid van 15 tot 20 mph door het Centraal en Westelijk Tropisch Atlantisch. Deze tropische golf heeft een kans van 20% op ontwikkeling.

Het Crisis Management Office benadrukt dat het orkaanseizoen dit jaar naar verwachting actiever zal zijn in de Caribische regio, met de voorspelling dat er 85% meer orkaanactiviteit zal zijn als gevolg van La Niña-effecten.
Het orkaanseizoen begon op 1 juni en eindigt officieel op 30 november. Tijdens dit seizoen wordt aanbevolen dat alle burgers alert blijven op eventuele waarschuwingen die kunnen worden uitgegeven, en dat ze niet in paniek raken indien nodig. Het is ook belangrijk dat burgers zich voorbereiden en alle benodigdheden bij de hand hebben in geval van een storm.

Premier pleit voor oprichting prostitutiecentrum te midden van controverse over Campo Alegre

(CuraçaoChronicle) – Premier Gilmar Pisas heeft tijdens een parlementaire sessie een debat aangewakkerd door zijn steun uit te spreken voor de oprichting van een prostitutiecentrum op Curaçao, waarbij hij suggereerde dat dit mogelijk zou kunnen worden gevestigd op de voormalige locatie van Campo Alegre of elders.

Pisas deed deze uitspraken terwijl hij vragen beantwoordde over het huidige gebrek aan een prostitutiebeleid van de regering. Vanuit zijn ervaring als voormalig politieagent benadrukte Pisas de noodzaak van een dergelijk centrum. "Ik ben nooit naar Campo Alegre gegaan voor mijn plezier, maar ik begrijp de behoefte aan een gereguleerde faciliteit," verklaarde hij.

Het debat intensiveerde toen Pisas onthulde dat hij talrijke verzoeken had ontvangen om Campo Alegre te heropenen, een onderwerp dat sinds de sluiting tot controverse heeft geleid. Onafhankelijk parlementslid Zita Jesus-Leito uitte bezorgdheid over de benadering van de regering, waarbij ze benadrukte dat de aankoop van Campo Alegre negen maanden geleden onduidelijkheid bracht over het toekomstige gebruik ervan. Ze bekritiseerde de regering omdat ze premier Pisas toestond om overhaast te onderhandelen over het lot van het pand, zonder voorafgaand openbaar overleg.

"De acties van de regering zijn voorbarig en onaanvaardbaar," stelde Jesus-Leito, waarbij ze de rationale in twijfel trok achter de verwerving van Campo Alegre voor een doel dat geen gedefinieerd beleidskader heeft. Jesus-Leito vestigde ook de aandacht op de proliferatie van illegale prostitutiecentra elders op het eiland, waarbij ze Pisas vroeg naar zijn kennis en plannen om de ongereguleerde sector aan te pakken.

"We handhaafden eerder een beleid van tolerantie met strikt toezicht. De situatie is sindsdien geëscaleerd. Welke concrete maatregelen stelt de premier voor om de orde te herstellen?" eiste ze.

In reactie hierop erkende Pisas de intentie van de regering om Campo Alegre te gebruiken als een gereguleerd prostitutiecentrum, maar benadrukte hij het lopende haalbaarheidsonderzoek door het accountantskantoor SOAB. Hij beloofde de conclusies van het onderzoek binnen drie maanden af te wachten voordat hij een definitieve beslissing zou nemen over de toekomst van het pand. Het debat weerspiegelt voortdurende spanningen over het sociale en economische beleid van het eiland, met name met betrekking tot gevoelige kwesties zoals prostitutieregulering.

Curaçao steeds meer afhankelijk van toerisme, net als Sint Maarten

(CuraçaoChronicle) – Curaçao wordt steeds afhankelijker van toerisme, een situatie die al lange tijd bekend is op Sint Maarten. Dit blijkt uit een aanstaande studie van Dr. Jose Jardim, Dr. Shekinah Dare en Christopher Rigaud van de Centrale Bank van Curaçao en Sint Maarten (CBCS). Terwijl Curaçao historisch gezien een meer gediversifieerde economie had, ligt nu de nadruk meer op toerisme vanwege externe schokken en economische uitdagingen.

Internationaal toerisme is een cruciale pijler geworden voor zowel de economie van Curaçao als Sint Maarten. Toerisme wordt geregistreerd als reisdiensten in de lopende rekening van de betalingsbalans, wat alle uitgaven omvat door internationale toeristen. Dit genereert aanzienlijke deviezeninkomsten, maar brengt ook kosten met zich mee, zoals de import van goederen om aan de vraag van toeristen te voldoen.

Verschillen

In het verleden had Curaçao een meer gediversifieerde economie met belangrijke sectoren zoals olieraffinage, internationale financiële diensten en scheepsreparatie. Echter, de sluiting van de raffinaderij en een afname van het toerisme uit Venezuela hebben bijgedragen aan een grotere afhankelijkheid van toerisme.
Daarentegen heeft Sint Maarten altijd sterk geleund op toerisme, vooral van cruiseschepen en verblijfstoeristen. Deze afhankelijkheid wordt verder versterkt door de strategische ligging van het eiland nabij de Verenigde Staten en andere cruisestemmingen.

Uit het onderzoek blijkt dat in Sint Maarten elke verdiende dollar uit toerisme resulteert in ongeveer 62 cent die wordt uitgegeven aan geïmporteerde goederen, wat de netto bijdrage van toerisme vermindert. Dit effect is minder uitgesproken in Curaçao, mede doordat toeristen in Curaçao voornamelijk uit Europa komen en minder uitgeven aan geïmporteerde goederen.

Strategie
De onderzoekers concluderen dat hoewel toerisme cruciaal is voor de betalingsbalans, het niet de enige bron van deviezeninkomsten zou moeten zijn. De pandemie heeft het belang van een gediversifieerde economie benadrukt.

Voor een stabiele economische toekomst zouden Curaçao en Sint Maarten ook andere sectoren moeten ontwikkelen, zoals hernieuwbare energie in Curaçao en de logistieke sector in Sint Maarten. Diepgaande economische hervormingen zijn nodig om investeerders aan te trekken en economische groei te ondersteunen.

Draftversie van nieuwe opiumverordening gereed, inclusief verbod op lachgas

(CuraçaoChronicle) – De regering heeft een ontwerp opgesteld waarin lachgas als verboden stof wordt opgenomen als onderdeel van de nieuwe Opiumverordening. Deze informatie komt als reactie op vragen van de MAN-fractie.

"Lachgas moet op Lijst II van de 'Regeling Verdovende Middelen' komen te staan. Een ontwerp hiervoor is gereed," verklaarde de regering.

Eerder werd gemeld dat Minister van Justitie Shalten Hato een wetsvoorstel had ingediend om lachgas te verbieden. Zowel de Curaçaose politie als het Openbaar Ministerie hebben herhaaldelijk opgeroepen tot een verbod op lachgas.

Daarnaast streeft de regering ernaar een "Lijst II Essentiële Chemicaliën" in te stellen voor stoffen die kunnen worden gebruikt voor de productie van drugs, in overeenstemming met internationale verdragsverplichtingen. De ontwerpen zullen eerst worden beoordeeld door de Directie Wetgeving en Juridische Zaken (WJZ) voordat ze aan het parlement worden voorgelegd.